

új magyar szó

12 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
193. (1259.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2815 ▲
1 amerikai dollár	3,1287 ▲
100 magyar forint	1,5642 ▲

Gazdaság 6**Zsíros kenyértől hi-techig**

Mintegy 2200 négyzetméteren több mint száz hazai és magyarországi kiállító mutatkozott be a hétvégén Székelyudvarhelyen megrendezett 18. Őszi Vásáron, ahol a székely termékek vitték a prímet.

Társadalom 7**Szabó Árpád utolsó útja**

Utolsó útjára kísérték tegnap Kolozsváron Szabó Árpád nyugalmazott unitárius püspököt. A szeptember 30-án, életének 76. évében elhunyt volt egyházfőtől családja, az unitárius egyház vezetősége, az erdélyi történelmi egyházak főméltóságai vettek végső búcsút a belvárosi unitárius templomban.

Média 9**Filmtettfeszt, tizedszer**

Tizedik alkalommal rendezik meg október 7-e és 10-e között Kolozsváron a Filmtettfesztet, a *Filmtett.ro* című erdélyi filmes portál által évente megrendezett szülinapozás részeként. A holnap induló rendezvényen felfénylenek a legfrissebb kortárs magyar filmek, de látható lesz Martonffy Emil 1944-ben készült, *A színész szerelmese* című alkotása is.

Vezércikk 3**Brüsszeli csipke**

Az EU szakértői a román igazságszolgáltatás helyzetéről szóló jelentésükben újabb vádat fogalmaztak meg: a közbeszerzési szerződések párt- meg egyéb preferenciák szerinti megkötését, ami nyugtalanítja Brüsszelt, akárcsak annak a román igazságszolgáltatásnak a működése, amely tucatjával hagyja futni a nagykorruptióval vádolt maffiózókat. ▶

Bogdán Tibor

Krónikus gyógyszerkór

Az utcán kérték jogaikat. A krónikus betegek tavaly a parlament előtt tüntettek, amikor elfogyott a gyógyszerár-támogatásra fordított pénz

Fotó: Mediafax

Bár október elsejétől az ártámogatások megvonásával fenyegetőzött az egészségbiztosító pénztár, ebben a hónapban egyelőre megkapják ingyenes gyógyszereiket a romániai krónikus betegek – tudta meg lapunk egyesületük vezetőjétől, Cezar Irimiától. „Az életünkkel játszott a biztosító” – mondta az Új Magyar Szónak Irimia arra utalva, hogy a betegek a kezelésükre felírt gyógyszerek helyett csupán az olcsóbb, úgynevezett generikus készítményeket kapták volna meg ingyen. A lapunk által megkérdezett orvosok, patikusok szerint azonban a generikus készítményeknek káros hatásuk is lehet a betegekre. **7. oldal ▶**

Felelősségvállalás: dupla vagy semmi

ÜMSZ

▶ Tíznapos határidőt szabtak tegnap a koalíciós pártok saját parlamenti frakcióiknak arra, hogy a szenátus oktatási bizottságánál heverő tanügyi törvény, valamint a közalkalmazottak bérezését szabályozó jogszabály elnyerje végső formáját, és megszavazzák a plénumban. Ellenkező esetben arra kapott Emil Boc miniszterelnök felhatalmazást a kormányzó Demokrata-Liberális Párttól (PD-L), hogy a kabinet felelősséget vállalhat a jogszabályokért. „Jelen pillanatban a koalíció jól működik, és át tudja vinni azokat a vállalásokat, amelyeket megalkulásakor tett” – vetette el Emil Boc miniszterelnök azokat a feltételezéseket, hogy a koalíciós társ RMDSZ kilépésre készülne, a kormányprogram meg nem valósulása miatt. **3. oldal ▶**

Magyarok, (vér)narancsban

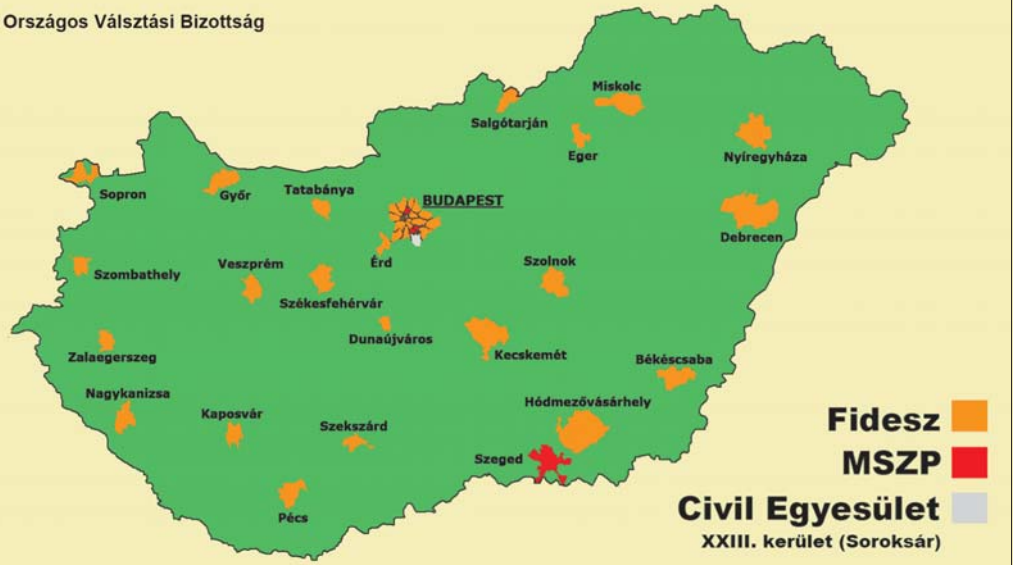
▶ Könnyű prédaként hullott mind a tizenkilenc megye és egy kivétellel az összes magyarországi város a Fidesz-KDNP pártszövetség ölébe a vasárnap

megrendezett önkormányzati választásokon. A jobboldal „bevette” húsz év után Budapestet is: ők adják a főpolgármestert, valamint a huszonhárom kerület közül ti-

zenkilenc polgármesterét is. A szocialistáknak egyedül Szegedet és három fővárosi kerületet sikerült megőrizniük. A Jobbik egyetlen településvezetőt ad. **2. oldal ▶**

A magyarországi helyhatósági választásokon született eredmények, főbb településeken

Forrás: Országos Választási Bizottság

▶ **Röviden****Elhunyt Băsescu édesanyja**

Nyolcvanegy éves korában tegnap elhunyt a súlyos betegségben szenvedő Elena Băsescu, Traian Băsescu államfő édesanyja. Az idős hölgyet konstancai tömbházlakásában érte a halál. Az államfő édesanyja rákbeteg volt, egy évvel korábban egy bukaresti onkológiai klinikára utalták be, később megoperálták. Elena Băsescu halálhírét az államfő testvére, a tengerparti városban élő Mircea Băsescu erősítette meg a helyi médiának. Traian Băsescu államfő a Brüsszelben zajló Ázsia-Európa-csúcstalálkozón értesült édesanyja haláláról.

Brit orvosé a Nobel-díj

Megkezdődött az idei Nobel-díjak nyertesek megnevezése. Az orvosi-életteni elismerést Robert Geoffrey Edwards brit tudós (képfőkön) ítélte oda a svéd Karolinska Intézet Stockholmban, a szervezeten kívüli megtermékenyítés módszerének fejlesztéséért, amely elvezetett a lombikbeprogramokhoz.

Megbénult London közlekedése

Megbénította a brit fővárost hétfőn a londoni metró személyzetének négy héten belül már másodszer megrendezett huszonnégy órás munkabeszütetése. Reggel százazrek késéssel vagy csak nagy nehézségek közepette jutottak el munkába. A sztrájk nyolcszáz állás megszüntetése ellen tiltakozik.

Merénylet a NATO-konvoj ellen

A NATO hűz tartálykocsijára nyitottak tüzet ismeretlen támadók Pakisztánban, Iszlámábád közelében. A történetek miatt késhet az Afganisztánba vezető utánpótlási útvonal megnyitása a NATO-konvojok számára.

Vádoltak padján egy holland politikus

Az iszlámellenes nézeteiről ismert, de népszerű holland politikus, Geert Wilders bírósági pere, amelyben negatív megkülönböztetéssel és faji alapú uszítással vádolják, hétfőn megkezdődött Amszterdamban. A szélsőjobboldali Szabadságpárt (PVV) vezetője akár tizenhat hónapos börtönbüntetést kaphat egyebek között azért, mert az iszlám vallást fasisztának bélyegezte.

Phenjan díszszemlével ünnepel

Vasárnap Észak-Korea történetének legnagyobb tengeri hadgyakorlatát és katonai parádéját tervezi a phenjani vezetés a hatalomátvitel hatvanötödik évfordulója alkalmából. A díszszemle Kim Dzsong Il fia és kijelölt utódja, Kim Dzsong Un ünneplését is szolgálja – közölte Szöulban, hírszerzési adatokra hivatkozva, a dél-koreai hadügyminiszter.

Brit kártérítés afgán civileknek

A brit hadsereg 1,5 millió dollárt fizetett ki afgán civilek kártalanítására az ott állomásozó NATO-katonáik által elkövetett akciók miatt. Nagy-Britannia ekkora összegben egyezett meg az afgán civilek kompenzációja kapcsán – jelentette be a londoni védelmi minisztérium. A legnagyobb összeget az a család kapta, amelyik szemtanúja volt négy rokona NATO-rakétatámadás általi halálának Helmand tartományban 2009 decemberében.

Magyar vérnarancs

Még a tavaszi teljesítményét is felülmúlta a Fidesz

Az ország és csaknem egész Budapest narancsba borult vasárnap: még a tavaszi országgyűlési tisztújításhoz képest is nagyobb győzelmet aratott az önkormányzati választásokon a Fidesz.

Gy. Z.

„A kormányzó jobbközép Fidesz megerősítette hatalmát az önkormányzati választásokon aratott elsősorú győzelmével, amelynek nyomán világosabb kép alakulhat ki a kormány költségvetési szándékairól” – írja elemzésében a brit *Financial Times*. A gazdasági-politikai napilap szerint Orbán Viktor miniszterelnök – feltételezve a kényelmes aranyú győzelmet – már korábban úgy kívánta beállítani az önkormányzati választásokat, mint a hivatalban töltött első hónapjaikról szóló népszavazást, az eredmények pedig megérősíthetik elszántságát a növeke-

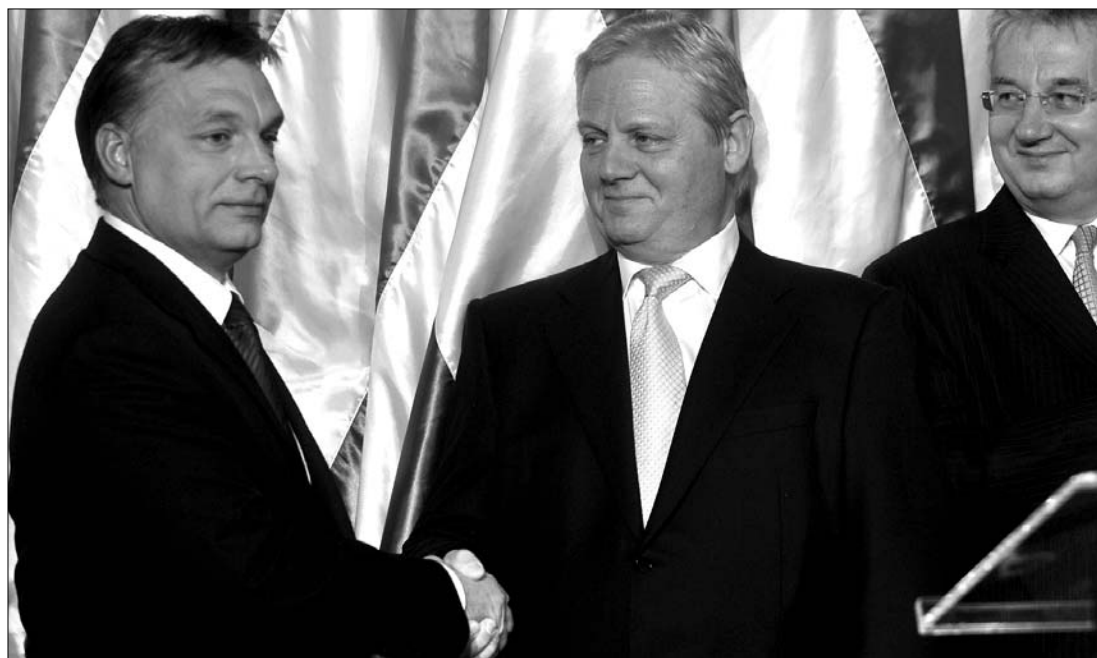
dés helyreállítására és „Magyarország gazdasági önrendelkezésének” megteremtésére.

Igaz, hogy politológusok más-ként látják, mégis mind a négy parlamenti párt úgy értékeli, hogy sikerült legyőznie, vagy legalábbis meggyengítenie a többieket. Ez a megállapítás azonban a számok tükrében csak a Fideszre igaz, hiszen Budapesten a rendszerváltás óta először sikerült elhódítani a főpolgármesteri széket (Tarlós István földrengésszerű győzelmet aratott), és amíg négy esztendeje a főváros huszonhárom kerületéből mindössze hatban választottak meg fideszes önkormányzati vezetőket, az idén tizenkilencben. Az

MSZP három, egy civil szervezet pedig egy polgármestert ad.

Mind a tizenkilenc megye közgyűlésében a kormányerő van többségben, és a nagyvárosok közül is sikerült olyan baloldali „fellegvárakat” bevenni, mint Miskolc és Nyíregyháza; a szocialisták csak Szegeden tudták megvédeni pozíciójukat. Egyebekben az MSZP összesen 49 helyen ad polgármestert, ami kevesebb, mint egytizede a Fidesz önkormányzati vezetőinek. A Jobbik (egy polgármester: Tiszavasváriban) és az LMP (az egész országban ötvennyolc képviselői hely) saját várokozásainál gyengébben szerepelt.

„Az MSZP-nek az önkormányzati választásokon elszenvedett vereséggel vége van, új baloldali pártra van szükség” – értékelte a választási eredményeket Szili Katalin volt házelnök, aki ki is lépett az MSZP-ből, mivel vasárnap Szociális Unió néven új baloldali pártot alapított. ◀

Orbán Viktor gratulál Tarlós Istvánnak (középen) Budapest bevételéhez. A háttérben Semjén Zoltán is örül. Fotó: MTI

Miniszteri biztos dolgozik a határon túli magyarokért

MTI

▶ A határon túli magyar kapcsolatokkal összefüggő előirányzatok és költségvetési források áttekintésére az év végéig miniszteri biztosat nevezett ki Semjén Zoltán budapesti kormányfőhelyettes, aki majd a nemzetpolitikáért felelős, tárca nélküli miniszter posztját is betölti. Ultsák Szilárd feladata egyebek mellett a 2011. évi költségvetésben a határon túli

magyarok programjai végrehajtását és nemzeti intézményeik működését segítő pénzeszközök megtervezése, a támogatási rendszer újragondolása. Javaslatot tesz a január 1-jén induló új, átláthatóan működő struktúra kialakítására, és az év végéig felügyeli a Szülőföld Alap munkáját is.

Ultsák Szilárd 1973-ban született Szatmárnémetiben, családjával együtt 1989-ben települt át Magyarországra. ◀

Ciszjordániai telepesháború

Hírösszefoglaló

▶ Zsidó telepek hétfőn felgyújtottak egy mecsetet az Izrael által megszállt Ciszjordánia déli részén – közölték palesztin források. A Betlehemtól délre fekvő Bét-Fadzsar palesztin település lakói szerint a mecsetben tucatnyi Korán-példány és értékes szöveg égett el. Az izraeli külügyminiszter állást foglalt a ciszjordániai zsidó telepek bővítésére szabott moratórium meghosszabbításá-

ellen. Avigdor Liberman így reagált azokra az értesülésekre, melyek szerint az amerikai kormány a moratórium két hónapos meghosszabbítását fogja kérni Izrael-től. Az izraeliek több mint fele ugyanis ellenzi a ciszjordániai telepítési moratórium meghosszabbítását – derült ki egy hétfőn közzétett közvélemény-kutatásból. Ugyanakkor a telepek bővítése akadályozza a közvetlen izraeli-palesztin béketárgyalások folytatását. ◀

Tokió is fél az európai terrorveszélytől

ÜMSZ

▶ Washington nyomán a brit külügyminisztérium is újabb merényletektől tart Európában: „Németországban és Franciaországban igen magas a fenyegetettség, és a veszélyt Nagy-Britanniában is komolyan kell venni” – hangzott el Londonban. A legfrissebb információk ugyanis arra utalnak, hogy az al-Kaida terrorhálózata, vagy a vele szövetséges csoportosulások, különböző támadásokat terveznek. A német lapok ugyanakkor arról írnak, hogy Berlin nem sokat törődik a veszéllyel, és olyan spekulációk is elhangzottak, hogy az amerikai turisták európai utazásával kapcsolatos washingtoni figyelmeztetések valójában belpolitikai célokát szolgálják. Japánban viszont másképp gondolják, ezért hétfőn az Európába tartó állampolgáraik figyelmét fölhívták a rájuk leselkedő esetleges veszélyekre. A tokiói külügyminisztérium mindenekelőtt a támadások lehetséges célpontjai közelében való hosszabb tartózkodástól intett; ilyen helyeknek számítanak a középületek, a pályaudvarok és a turistalátványosságok.

A berlini tévétorony, a főpályaudvar és a Hotel Adlon lehet egyes feltételezések alapján az iszlám terroristák célpontja az amerikai *Fox News* hírtelevízió szerint. Mindez azonban nem változtat a német belügyminisztérium álláspontján. A tárca vezetője, Thomas de Mazière közölte, hogy nem emelik meg az eddig elrendelt biztonsági intézkedések szintjét. Indoklása úgy szól, hogy semmilyen közvetlen támadásra utaló jel nem áll rendelkezésre. Ennek ellenére a minisztérium szóvivője megígérte: figyelemmel kísérik a helyzet alakulását. ◀

„Európának fontos Ázsia”

Hírösszefoglaló

▶ A szokásosnál is nagyobb biztonági intézkedések közepette Brüsszelben megnyílt az Európai Unió és Ázsia vezetőinek csúcsértekezlete, amelyet az angol nyelvű elnevezéséből adódóan ASEM-nek rövidíténe. A csaknem ötven állam- és kormányfő, akik az elkövetkező három nap folyamán szigorú védelemben rész vesznek, a Föld lakosságának és a világkereskedelem összességének kétharmadát képviselik. A két földrész olyan pénzügyi és gazdasági struktúrát kíván fölépíteni, mint amilyen a klíma-

védelemben már megvalósult. Ez utóbbi téma egyébként ugyancsak szerepel a konferencia napirendjén: a részt vevő országok kötelező érvényű szerződést szeretnének elérni. A tavaly decemberi koppenhágai éghajlati konferencián elhatározták, hogy idén novemberben a mexikói Cancúnban tartják meg a következő fordulót, és a mostani brüsszeli csúcs résztvevőinek föltett szándéka, hogy közösen lépnek fel.

Az ASEM 1996. évi létrehozásával az uniónak az volt a célja, hogy számot vessen az ázsiai országok növekvő gazdasági és politikai befolyásával. ◀

Traian Băsescu lerövidítette brüsszeli utazását, fél nap után hazatér. Fotó: europa.eu

Kettős felelősségvállalás?

M. Á. Zs.

► „Jelen pillanatban a koalíció jól működik, és át tudja vinni azokat a vállalásokat, amelyeket megalakulásakor tett” – válaszolta tegnap Emil Boc kormányfő egy olyan újságírói kérdésre, amely azt firtatta, hogy a tanügyi törvény kormányzati felelősségvállalással való elfogadásának RMDSZ-es sürgetése feszültséget okozott-e a két koalíciós párt között. Ennek megerősítése céljából a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) országos vezetősége tegnap felhatalmazta a kormányfőt és az alakulat frakcióvezetőit, hogy tegyenek meg min-

Ellenzéki bojkott miatt határozatképtelen a házbizottság

Az ellenzék bojkottja miatt immár negyedik alkalommal nem tudott tegnap összeülni a képviselőház állandó bizottsága. A szociáldemokraták és a liberálisok jelezték, mindaddig nem vesznek részt a testület ülésein, amíg azt a csalással vádolt Roberta Anastase házelnök vezeti. Mint ismer-

tes, a nyugdíjtörvényről való végső szavazáskor túl kevés képviselő volt jelen a plénumban, így az al-sóház határozatképtelen volt. Ennek ellenére a kézfelemeléssel megtartott voksoláskor Anastase 170 igent „számolt össze”, amit az ellenzékiek a tévés felvételekkel is cáfoltak.

dent a tanügyi és az egységes bértörvény parlamenti elfogadása érdekében. „Ha ez nem történik meg tíz napon belül, akkor a kormány felelősséget vállal a két jogszabályért, ugyanis már így is jelentős kérésben vagyunk” – ismertette a PD-L döntését Gheorghe Flutur, az alakulat egyik alelnöke. Hozzátette: tudomása

szerint – ha sor kerül rá – a tanügyi törvény képviselőházban elfogadott változatáért vállal felelősséget a kabinet.

A tegnapi koalíciós egyeztetés másik sarkalatos kérdése a közalkalmazottak jövő évi bérének alakulása volt. Az RMDSZ azt javasolta partnereinek, hogy 2011. január elsejétől az 1000 lej

alatti bérek „gyorsított ütemben” nőjenek. „A következő számításokat a jövő évi költségvetési elő-rejelzések és a Nemzetközi Valutaalap által támasztott feltételek ismeretében végeztük” – vezette fel az RMDSZ javaslatát Lakatos Péter, a szövetség pénzügyi szakértője. Szerinte a 750 lej alatti fizetéssel rendelkezők esetében 33,33 százalékos, a 750 és 1000 lej közöttiek pedig 25 százalékos béremelésben részesülnek. Egy másik RMDSZ-es elképzelés: senkinek se lehessen 850 lejnél alacsonyabb bruttó fizetése, e fölött a szint fölött viszont már csak 12 százalékos béremelést adnának. A részletes számításokkal alátámasztott forgatókönyvek láttán Boc arra kérte a többi koalíciós alakulatot is, máig készítsék el saját számításaikat, hogy „összevethessék az ajánlatokat”. „Az én számításaimat a pénzügynél és a munkatügynél is működőképesnek nyilvánították” – fogalmazott Lakatos.

Politikai elemzők szerint a közalkalmazottak bérezését szabályozó törvények kormányzati felelősségvállalással való elfogadása az ellenzék számára is „jól jönne”, ugyanis az alkotmány által szavatolt ülészakonkénti egy bizalmatlansági indítvány mellett további két kormánybuktató lehetőséget biztosít. ◀

Brüsszeli csipke

Bogdán Tibor

A Vasile Blaga lemondásához vezető „rendőrsapkás puccskíséret” kommentálásának hevében szinte senkinek nem tűnt fel a lekötő belügyminiszter figyelmeztető mondata: a belügyi tárca, de voltaképpen maga Románia, az Európai Unióhoz való csatlakozását követően második legfontosabb lépése előtt állt: a schengeni övezet-
hez történő felzárkózás vizsgálja vár rá. Nem kell különösebben várni fül az intés mögöttes értelmének kihámozásához: ilyen időszakban nem igazán tanácsos politikai bizonytalanságot kelteni, például a csaknem minden kormány esetében a legfontosabb tárca vezetőket egyikének számító belügyminiszter cseréjével.

Az intő szót a Legfelsőbb Védelmi Tanács sem hallotta meg, amely legutóbbi ülése után diadalmasan állapította meg: az ország eleget tett a schengeni csatlakozás minden feltételének, technikai szempontból készen áll a jövő évi márciusi felzárkózáshoz. A testület tagjainál nyilván sikert fülekre találhatott az európai ügyekkel foglalkozó francia miniszter, Pierre Lellouche kijelentése, miszerint Bulgária mellett Románia is keveset tett az uniós külső határának számító keleti határszakaszának ellenőrzéséért. És bár a brüsszeli illetékesek által eddig elvégzett hat „technikai ellenőrzés” Románia esetében pozitív eredménnyel zárult, öreg hiba lenne egy kezlegyintéssel elintézni a francia politikus véleményét, hiszen a schengeni csatlakozásnak politikai szempontjai is vannak – ezeket pedig messze nem teljesíti Románia. Az Európai Unió szakértői a román igazságügyi szolgálatok helyzetéről szóló jelentésükben újabb vádat fogalmaztak meg: a közbeszerzési szerződések párt- meg egyéb preferenciák szerinti megkötését, ami érthető módon nyugtalanítja Brüsszelt, akárcsak annak a román igazságügyi szolgáltatásnak a működése, amely tucatjával hagyja futni a nagykorruptióval vádolt, dollármilliókat síkkesztő-lopó, uniós és közpénzeket lenyúló maffiózókat. De egyre több tagország elégedetlen a romániai román uniós kirajzása miatt, ami, az ország schengeni tagságával, aggasztó méreteket ölthet, márpedig Románia vajmi keveset tesz e népcsoport társadalmi integrálásáért, még az erre szánt uniós alapokat sem költi el. Hivatalosan ugyan mindez nem befolyásolhatja Románia schengeni tagságát. Ezt éppen a napokban erősítette meg egy uniós szöveg, a narancsvörös román politikai elit nem kis öröme, amely minden bizonnyal kisebb lett volna, ha a hazai illetékesek odafigyelnek a brüsszeli csipke finomságait idéző diplomatikai megfogalmazásra is: az Európai Bizottság mindent megtesz azért, hogy Románia határidőre csatlakozzon a schengeni övezet-
hez – amennyiben ez lehetővé válik. A politikus nyilvánvalóan arra utalt, hogy a tagságot konszenzussal kell megszavazniuk a tagállamoknak. Emiatt egyetlen ellenszavazat is elegendő ahhoz, hogy Románia csatlakozását legalább jövő év októberéig – ha ugyan nem tovább – elnapolják. A voksot pedig egyetlen tagországnak sem kell megindokolnia.

Dupla vagy semmi. Boc és Markó a tanügyi törvénnyel és a bértörvénnyel is vásárra vinné a kormánykoalíció bérét

Hétfőig elkészül az indítvány

ÚMSZ

► Az ellenzéki pártok vezetői tegnap úgy döntöttek, hogy jövő hétfőn nyilvánosságra hozzák a közösen benyújtandó bizalmatlansági indítvány szövegét. A Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Nemzeti Liberális Párt (PNL) tanácskozását követően Crin Antonescu PNL-elnök elmondta: a héten a három alakulat szakértői véglegesítik a dokumentumot. Hozzátette: bár a bizalmatlansági indítvány a tervek szerint jövő hétfőig elnyeri végleges formáját, benyújtásának időpontját még nem döntötték el. „További egyeztetés tárgya, hogy mikor nyújtjuk be a dokumentumot annak érdekében, hogy meg tudjuk mutatni a Boc-kormányt” – fogalmazott a PNL-elnök, aki egy nappal korábban a Pro Tv-nek adott interjújában megjegyezte, nem látja indokoltnak kivárni a PSD október 16-i kongresszusát a

Boc-kabinet menesztését célzó kezdeményezéssel. Tegnap már enyhítette nyilatkozatát, hangsúlyozva, szó sincs arról, hogy ultimátumot adna a PSD-nek, bár véleménye szerint nem szabad halogatni a bizalmatlansági indítvány benyújtását. „Ultimátumról szó sincs, ellenkezőleg. A háborút együtt vívjuk a jelenlegi kormány ellen” – pontosított Antonescu. Arra a kérdésre, hogy milyen álláspontra helyezkednek, ha a PSD mégiscsak a kongresszus után szeretné beadni a dokumentumot, a PNL elnöke kifejtette: a kezdeményezés csak abban az esetben lehet sikeres, ha a két párt együttműködik. „Mi egyedül nem tudjuk benyújtani, a PSD megteheti. Viszont ők is tisztában vannak azzal, hogy együtt sincs elég szavazatunk. Együtt kell dolgoznunk, a jelenleg a kormányt támogató honatyák meggyőzése érdekében” – mondta Antonescu. ◀

Kormánypárti „segítség”

Az ellenzéki kezdeményezés sikerének előfeltétele, hogy tizenhárom kormánypárti honatyát a maguk oldalára állítsanak. Ügyüket szolgálja, hogy az utóbbi időben egyre több demokrata-liberális képviselő fogalmazott meg nyílt kritikát a kabinet működésével kapcsolatban. Gelu Vișan, Viorel Badea és Mihail Boldea PD-L-s honatyákat a pártból való menesztéssel fenyegették meg, amennyiben nem hagynak fel „a főnökök kritikálásával”. A három renitenst egy másik, szókimondó demokrata-liberális politikus vette védelmébe. Cristian Preda EP-képviselő szerint biztosítani kell az alakulatban a gondolkodás szabadságát, ugyanis ellenkező esetben a PD-L „bolsevizálódik”.

Toró: autonomista platformja lenne a „Tőkés-pártnak”

ÚMSZ

► Nem zárta ki Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) alelnöke annak a lehetőségét, hogy a szervezet által alapítandó újnevezett „Tőkés-párt” az RMDSZ ellenében indul a soron következő helyhatósági és parlamenti választásokon. „Az egyezés a feleken múlik. Én annyit mondhatok, hogy ha nekem ebben a pártban befolyásom lesz, akkor csak úgy tudom elképzelni az együttműködést, ha az egy olyan program köré szerveződik, amely az autonómia irányába mutat, és amely az EMNT által képviselt integrált autonómia-koncepció köré épül” – fogalmazott Toró a Transindex hírportálnak adott interjúban. Hozzátette: az együttműködés semmiképpen sem épülhet egy olyan program köré, amelyet ma az RMDSZ képvisel. „A bukaresti kijárási politika csiszolása, amely ideig-óráig eredményeket hozhat olyan kérdésekben, mint az aszfaltozás vagy az infrastrukturális fejlesztés, semmiképpen sem tud áttörést hozni a nemzetpolitikában” – fejtette ki az EMNT alelnöke. Mint ismeretes, a szervezet Nagyváradon tartott választmányi ülése arról döntött, hogy ha a november 27-én összeülő Ország-

gos Gyűlés is áldását adja, meg-alapítják „a Tőkés László által képviselt értékeket valló pártot”, amelynek fő célkitűzése az autonómia megteremtése lesz.

A romániai magyar választók szavazataiért versengő harmadik párt jövőbeli megjelenését sem az RMDSZ, sem a Magyar Polgári Párt (MPP) vezetői nem nézik jó szemmel. Kelemen Hunor művelődési miniszter, a szövetség tisztségéből felfüggesztett ügyvezető elnöke szerint „populista és demagóg azoknak a szemlélete, akik szerint az egység szaporodással oldható meg”. Szerinte az RMDSZ-ben minden feltétel adott ahhoz, hogy az egységet megteremtsék, de ezt nem új magyar politikai párt létrehozásával lehet megvalósítani. „A felvidéki példa kell a szeme előtt lebegjen azoknak, akik 2010-ben új pártot alapítanak” – fejtette ki Kelemen, aki ugyanakkor meg van győződve arról, hogy az RMDSZ 2012-ben is bekerül a parlamentbe, még akkor is, ha az új párt alapítása veszélyt is jelent.

Szász Jenő, az MPP elnöke szerint Tőkés László húszéves kérésével alapít pártot, 1990-ben kellett volna létrehozni. Hozzátette: egy új politikai párt létrehozása Romániában még a volt református püspök számára is komoly és nehéz vállalkozás lehet. ◀

Román lapszemle

Csak négy év múlva kezdődik el a Braszó-Comarnic autópálya építése. A közlekedési tárca szerint jövőre írják ki a versenyfolyamatot a megépítésre, a munkálatok 2014-ben indulnak be. (Adevărul) ► Több mint egymillió influenza elleni oltás készül a Cantacuzino Intézetben. A szérumok három vírustörzset tartalmaznak, köztük az új influenza H1N1 jelzésű vírusát is. (Curentul) ► Romániában az államkassza kifosztása nemzeti sporttá lett. A kár meghaladja az évi tizenötmilliárd eurót. (Curierul național) ► Nyílt levélben kérte fel Nicolas Sarkozyt Sebastian Bodu román EP-képviselő: tanúsítson nagyobb rugalmasságot a romakérdésben. (Gândul)

Romaügy: eltűnt pénzek nyomában

Jó üzlet Romániában (is) a roma közösség társadalmi integrációjára kiutalt európai alapok lehívása. Az országban számos nem kormányzati szervezet létesült, amely – hivatalosan – a romakérdés megoldását tűzte ki céljául, valójában azonban egyebet sem tesz, mint eltéríti az uniós összegeket. Ez a legfőbb oka annak, hogy Brüsszel a bukaresti vezetést teszi felelőssé a romák helyzetének megoldatlansága miatt.

B. T.

Hivatalosan a kormány felügyelete alá tartozó, a Romákért Országos Ügynökség (ANR) foglalkozik a romakérdéssel. Az ANR 67,4 millió lejes uniós pénzalapot kezel, ami az állami költségvetésből kiutalt további 13,65 millió lejjel bővül. Ez évi 80 millió lejt jelent, amiből – ha valóban rendeltetésszerűen használnák fel – már kézzelfogható eredményeket lehetett volna elérni a roma közösség társadalmi beilleszkedése tekintetében.

Projektok, összegek

Jelenleg az ANR hat strukturális projektet vállalt fel, ezek közül kettő a roma gyermekek iskoláztatását tűzi ki céljául, további kettő a romák foglalkoztatására, újabb kettő pedig társadalmi beillesztésükre és a helyi hatóságokkal kialakított kapcsolataik javítására vonatkozik. Az ügynökség honlapja szerint a testület minderre 13,5 millió lejt kapott uniós és kormányzati alapokból.

A projektek gyakorlatba ültetése érdekében az ügynökség több, romakérdésre szakosodott nem kormányzati szervezettel működik együtt. A Roma gyermekek nevelése, valamint az Együtt

a munkaerőpiacon témakörű projektet egy gyulafehérvári civilszervezet, a Pakiv Egyesület vállalta fel, amelynek alapító tagjai – a szervezet saját meghatározása szerint – „a roma közösségnek szánt tervek/projektek kidolgozásában és megvalósításában nagy tapasztalattal rendelkező roma aktivisták”. A projektből részt vállalt az Erőforrásközpont a Roma Községekért nevű kolozsvári civilszervezet is, amely, a pénzügyi tárca adatainak megfelelően, csupán tavaly közel 3,6 millió lejjel gazdálkodott és 1,7 millió lejes profitot könyvelt el. Még több pénzt, csaknem 4 millió lejt kapott az Ifjú Romák és Diákok Egyesülete, a Iași-ban székelő Romanitin, amely nem jelentett profitot, mi több, 850 ezer lejes hiánnyal zárta a tavalyi évet.

Fantomtervek...

A legtöbb nem kormányzati szervezet esetében nincsenek pontos, konkrét adatok arról, hogy mire fordították a rendelkezésükre álló pénzalapokat. A Romanitin közlése szerint például az egyesület a Nemzetközi Bevándorlási Szervezettel közösen és a German Forced Labour Compensation támogatásával további 4 millió

eurót vett fel, hivatalosan arra, hogy a Suceava megyei Dornești-ben ruhát és ételmisszert juttasson 1945. május 9. előtt született, szegény roma családoknak. Minderről az érintettek semmit sem tudnak, aminthogy – a *Monitorul din Suceava* című helyi lap tavalyi közlése szerint – senki sem hallott a községben az Idősek Klubjáról és könyvtárjáról, amelynek felépítésére ugyancsak a Romanitin vállalt kötelezettséget. A projekt

A „nyugati paradicsomból” kiutasított romák röviddel azt követően, hogy megérkeztek a bukaresti reptérre

fő irányítója szerint a pénzből húsz (!) idős embernek juttattak volna segílyt, az akcióról pedig azért nem tud senki, mert közülük öten már meghaltak, a többi ágyhoz kötött, szenilis öregember. Ami a könyvtárat illeti, az olyan helységeben működött volna, ahol a roma közösség tagjainak zöme írástudatlan.

A Szeben-Hegyaljai Roma Egyesület eddig 1,1 millió lejt és 616 ezer eurót kapott PHARE-alapokból a roma közösség társadalmi integrálását szolgáló ötféle projekt céljára. Hogy mi történt ezekkel az összegekkel, azt jól szemlélteti egyetlen terv sorsa is: a testület 40 ezer eurót vett fel annak érdekében, hogy Prizloptelepen lápátot, seprút gyártó csarnokot építsen fel, illetve betanítsa az érdeklődő romákat.

A pénzből egy hullámlemezről készült hodály készült el, amely kisvártatva meg is rogyant, mivel megrepedt alatta a talaj. Ezzel a projekt leállt – a pénznek pedig nyoma veszett. Az Egyesület arra hivatkozik, hogy nem lett volna vevő a (félbe-maradt) csarnokban készült termékekre.

...dagadó zsebek

Románia uniós csatlakozását, 2007. január 1-jét követően az ország még több pénzt kapott a romák társadalmi integrálására, következképpen még nagyobb összegek tűntek el. Már 2007 áprilisában a korrupcióelleni ügyészek elé került a Iași megyei Popești község polgármestere, aki közel 39 ezer eurót nyúlt le uniós ala-

pokból és több mint nyolcezer lejt vágott zsebre a helyi tanács pénzből. Mindebből hamufeldolgozó és hulladékbegyűjtő állomást kellett volna létesítenie – ami persze nem történt meg. Egy évvel később a Buzău megyei Râmnicești polgármestere ellen indult vizsgálat, miután egy mezőgazdasági termékek csomagolására szolgáló gazdasági egység létrehozására kiutalt 34 ezer eurót sikkasztott el. Idén márciusban a Vaslui megyei Negrești-ben tört ki botrány uniós pénzek eltulajdonítása miatt: a polgármester „jóvótából” munkahelyteremtésre szánt 48 ezer eurónak veszett nyoma.

Statistika és valóság

A legutóbbi, 2002. évi népszámlálás hivatalos adatainak megfelelően Romániában 535 ezer roma él. Nemhivatalos források szerint azonban ez a szám távol áll a valóságtól, a romániai roma közösség lélekszáma ennél háromszor-négyszer nagyobb. A romák 26 százaléka szociális segítyből tartja fenn magát, 14,4 százaléka a minimális garantált jövedelemből tengődik, nyolcvan százaléka pedig a szegénységküszöb szintje alatt él. A roma fiatalok alig kilenc százaléka végezte el a liceumot, az államfői bizottság tavalyi jelentése szerint pedig a romacsaldok csupán nyolc százaléka rendelkezik számítógéppel. A romalakovság 28 százaléka még az elemi iskolát sem végezte el, így ennek a közösségnek a soraiban a legnagyobb az írástudatlanság is. ◀

A radikális iszlám balkáni térhódítása

MTI/ÚMSZ

Egy Oszama bin Ladent éltető videoklip jelent meg nemrégiben a világhálón; a felvételt sokak szerint riasztó jele annak, hogy a szélsőséges iszlám a Balkán-félszigeten is egyre inkább kezd megvetni a lábát.

09/11 dicsérete

„Ó, Oszama, semmisítsd meg az amerikai sereget, hozz dicsőséget a muszlimoknak” – énekelik a videón macedóniai albánok az anyanyelvükön. A felvételt még tavaly töltötték fel a YouTube videomegosztó portálra, és a múlt hónapban került a macedón média figyelmének középpontjába. „2001 szeptemberében legyőztél egy hatalmat. Mindannyian imádkozunk érted” – hangzik az ima szövege, nyilvánvalóan a kilenc évvel ezelőtti, szeptember 22-i Egyesült Államok elleni terrortámadásra utalva.

Igaz, hogy a macedóniai albán kisebbség muszlim, de

túlnyomó többségük világi életmódot folytat, nem a vallási előírások szerint él. Szakértők szerint azonban az ottani muzulmán közösség egy kis hányada egyre inkább radikalizálódik, és ez a trend megfigyelhető szerinte a Balkán-félszigeten.

A vahhábíták előretörése

Elsősorban az iszlám merev és puritán változatának, a vahhábíták irányzatnak a térnyerése vált el sokakat aggodalommal. Jakub Selimovski, a macedóniai iszlám közösség hitoktatásért felelős vezetője úgy látja, a vahhábizmus a korábrinál sokkal agresszívebbé vált az utóbbi tíz évben Macedóniában, a Balkánon sőt általában Európában. Mint mondja, a vahhábíták mostanra állandó jelenlétet vívtak ki maguknak Macedóniában, ahol azelőtt soha nem voltak jelen. Megjelent ez az irányzat Boszniában, Koszovóban, illetve Szerbia egyik legelmaradottabb ré-

szen, a Szandzsákbán sőt Bulgáriában, a Nyugati-Rodope-hegységben is.

Boszniában a vahhábíták befolyás az egyik legforróbb politikai vitatéma. A(z ortodox keresztény vallású) boszniai szerbek állítják, nagyon jelentős a vahhábíták jelenlét az országban, a muzulmán bosnyákok szerint viszont ez túlzás, sőt olykor azt mondják, egyáltalán nincsenek is vahhábíták Boszniában.

Szakértői becslés szerint nagyjából 3 ezren lehetnek Boszniában azok, akik az iszlámnak ezt az értelmezését teszik magukévá, és ezen belül is csak egy egészen kis csoport jelent biztonsági kockázatot. Juan Carlos Antunez spanyol katonai szakértő azt írta egy májusban megjelent tanulmányában, hogy a boszniai muzulmán közösségnek sikertült elkerülnie a vahhábíták befolyását, méghozzá nem a szélsőségesek kiközösítésével, hanem úgy, hogy szigorú felügyelet alá vonták a mecsetek imámjainak és az iszlám

oktatási központok tanárainak kinevezését.

Ahmet Alibasic, a szarajevói egyetem iszlám tudományok karának oktatója azt mondja, Boszniában 2000-ben érte el tetőpontját a vahhábíták befolyás, azóta szüntelenül csökken, és jelenleg is visszaszorulóban van. A bosnyák hatóságok 2001. szeptember 11-e utáni intézkedéseinek jelentős szerepük volt abban, hogy a vahhábíták mozgalom veszített vonzerejéből; megszűntettek ugyanis több olyan, jórészt száduiak által létrehozott alapítványt, amely finanszírozta a vahhábíták terjesztését.

Mérsékelték és radikálisok hatalmi harca

Macedóniában a radikális iszlám felbukkanása szakadást idéz elő a muszlim közösségekben; a csoporton belül vallási és hatalmi harcot vív egymással a mérsékelt iszlám és a mind népszerűbb vahhábíták szárnny.

„Egy romboló, radikális és szélsőséges áramlat jelent meg azzal a szándékkal, hogy átveszi a vezetést a muzulmán vallási közösség felett” – mondja Selimovski. A macedón hatóságok persze vonakodnak elismerni, hogy a radikális iszlám fenyegetést jelentene az ország biztonságára. Kormányzati tisztviselők ugyanakkor név nélkül nyilatkozva elismerik, hogy a radikális csoportokat szoros megfigyelés alatt tartják Macedóniában. Tavaly három macedóniai albánt tartóztattak le az Egyesült Államokban, mert egy ott élő koszo-vói albánnal, továbbá egy jordániai és egy török társukkal együtt merényletet terveztek egy New Jersey-i katonai támaszpont ellen.

A mérsékelték azt mondják, a vahhábíták szekta jelenleg öt mecsetet ellenőriz Szkopjében, noha a muzulmán közösség hivatalos szervezete felfüggesztette a vahhábíták vezetőjének tartott Ramadan Ramadanit a szkopjei Isza bég mecset imá-

mi tisztességéből, és megtiltotta neki, hogy prédikáljon. Ramadan választul aláírás-gyűjtést indított a jelenlegi vallási vezetés leváltásáért. Elutasítja a radikalizmus vádját, szerinte ellenfelei szándékosan próbálnak pánikot kelteni. „Szükségük van rá, hogy félelmet keltsenek az emberekben” – mondja. „Nem ismerek senkit, sem olyan személyt, sem olyan szerveződést itt Macedóniában, amelyet vahhábítának lehetne nevezni. Ez csak kísérlet arra, hogy politikailag megbélyegezzenek olyanokat, akik reformot akarnak” – fűzi hozzá. Ramadan azt állítja, a macedóniai muszlimoknak semmi közük az internetre feltöltött, bin Ladent éltető dalhoz. Mint mondja, nem igazak azok a helyi médiában megjelent hírek, miszerint ezt a dalt lejátszották volna szkopjei mecsetekben. „Bin Laden semmit nem jelent az itteni muzulmánoknak. Nem a hószünk” – szögezte le Ramadan. ◀

Lap-top

A nap címe. Nem Traian Băsescu felfüggesztése a PSD leghőbb álma, *România liberă*.

Magyarázat. A címbeli kijelentés Miron Mitreától származik. Attól a szociáldemokrata politikustól – ha még emlékeznek rá –, aki az elnökválasztási kampány idején át akarta harapni pártja államfőjelöltjének, Mircea Geoanának a torkát. A szenátor azóta a PSD második vonalába süllyedt, s most sem tartozik Geoană rajongói közé. A lapnak adott interjújában azonban siet leszögezni: ez nem jelenti azt, hogy Traian Băsescu nagy barátja volna, mint ahogy sokan vádolták. Mégis, megnyugtató az üzenete az államfő számára: 2014-ig ülhet a Cotroceni-palotában, „hacsak magára nem haragítja a teljes politikai osztályt”. Nem tudjuk, Băsescu ettől a kijelentéstől megnyugszik-e, de attól talán igen, hogy Mitrea az interjújában elismeri: az államfő felfüggesztésének jelenleg nem lenne alkotmányos alapja. Miért, a teljes politikai osztály haragja már alkotmányos alap lenne? – kérdeztük volna a riporter helyett Mitreától.

Az első román űrhajó. Felbocsátották az első román űrrakétát, inkább rakétacska, számolt be róla több lap is. A Román Űrhajózási és Repülési Egyesület bejelentése szerint a rakétát a Fekete-tengeren állomásozó NSSL 281 jelzésű hajó fedélzetéről indították újtúra, egy hőlégballon segítségével. A Helen 2 első indítási kísérletét tavaly a rossz időjárás miatt elhalasztották. Csodálkoztunk, hogy ebben a válságban ki ér rá ilyenekkel kísérletezni, ám a beszámoló végén kiderült: a Google szoftveróriás 30 millió dollárt ad egy rakéta sikeres Holdra juttatásáért.

A nap álhíre. A két ellenzéki párt vezetőinek tökolését látva a demokrata-liberálisok kisütötték, hogy maguk nyújtanak be bizalmatlansági indítványt a kormány ellen. „Ha mi leszünk azok, akik megbuktatják a Boc-kabinetet, váratlanul megnő a népszerűségünk, s megnyerjük a választásokat” – kalkulált az egyik név nélkül nyilatkozó kormánypárti politikus.

Minden napra egy mondat

A konklúzió egyszerűen az a pont, ahol valaki belefűrad a gondolkodásba.

Arthur Block

Fiesta

Amennyiben a hazai lakosság egy része még kintartóan fellapozza az egyre alacsonyabb példányszámokban megjelenő újságokat, meglehetősen érdekes társadalmi jelenségre figyelhet fel. A lapokban és általában a médiában minél többet beszélnek a válságról, a fizetések csökkenéséről, a munkahelyek megszűnéséről, az árak emelkedéséről, a bukaresti és megyei tüntetésekről, a politikusok félelmet nem ismerő, vitézi tetteiről és így tovább, az országban egymást érik az ilyen vagy amolyan jellegű fesztiválok, a rövidebb vagy hosszabb idejű város- és falunapok, a különböző célzatú nyári- őszi táborok, ahol egy-két hétig mindenki azzal foglalkozik, amivel éppen akar.

A múlt hét végén Parajdon újból megrendezték a töltöttkáposzta-fesztivált, Brassó mellett, a töröcsvári kastély körül a juhászok hazaengedték az eddig együtt legelő, békés négy lábúakat, vagyis ezzel az ürrüggyel megtartották a sajt és a túró napjait. Pleșcoi-on, Udrea miniszterasszony Buzău közeli szülőfalujában sülidőgölt az unióban márkaként

Székedi Ferenc

Hétköznapi rasszizmus

Horváth István

A miniszter

Így múlik el egy nap a másik után, az ősz télbe fordul, a hó elővad, kitavasodik.

A néni, aki minden fogadónapon az előszobában kuksol, egy diadalmasan ragyogó nyári napon a miniszter magas színe elé kerül. Maga se hisz szemének. Mégsem álom ez, hanem valóság. Becsukódik mögötte az ajtó, egyedül van vele, oly közel hozzá, hogy akár az orrát is megérinthetné, ha ettől nem tartaná vissza az a végtelen tisztelt, melyet iránta érez. Már elő is akar hozakodni mondókájával, de akkor a zárt szobában közé és kérése közé tolatkodik valaki, egy telefonhívás alakjában. A miniszter asztalán valóságos telefonüteg áll, városi és házi telefonok, fehér, sárga, piros gombokkal. Beszél a miniszter, egy negyedórát beszél, egy félórát beszél, s alig teszi le a hallgatót, csörömpöl a másik telefonja. Ezen öt-hat percig beszél. Közben a titkár berobban, valamit odasúg, s a miniszter a kihallgatást kénytelen elhalasztani.

A néni, aki tökéletesen. Összel, a nyári szünet után ismét az előszobában ül, és vár. Egy novemberi, ködös napon fogadja a miniszter. Akkor szerencséje van, a telefonok veszteg maradnak, a titkár se jelentkezik ügyiratokkal és üzenetekkel. A miniszter fölemeli hatalmas fejét, hogy figyeljen rá. De a sors kifürkészhetetlen szeszélye úgy akarja, hogy az a sejtálmaz, mely a maga összességében a miniszter jellegzetes politikai egyéniségét rakta össze, a finom rugóival és kerekeivel épp ebben a pillanatban járjon le. A miniszter feje lehanyatlik, arca elsápad, s holtan borul íróasztalára.

SZELLEMIKÉZÉS

Kosztolányi Dezső: Kínai kancsó

Ez is büzantion?

Létezik pár elemzés, amely lassan ismét a „csak ha, csak akkor” politika által történelmi, érzelmi zsákutcába kergetéssel fenyegetett izraeli-palesztin tárgyalások mindennapi híreit felpezsdíti. A zsidó és palesztin államiság kölcsönös elismerése stabilizálódása tárgyalásait nagy valószínűséggel meghatározza egy újabb közel-keleti szereplő, akit a felek egyike sem említ. Ennek a szabadfogású birkózásból sok trükköt kölcsönöz sakkjátzmánának tetterős gyalogja lehet Szíria. A hírek szerint ugyanis a Tel-Avivtól „csupán” a megszállt Golán-fennsíkot követelő országban féltelen demokrácia kezd dúlni, természetesen a mindig is kissé pattogósra hangolt állami retorika hátszögében.

A minden remek ember mögött még remekebb nő áll logikára szőtt elemzések szerint, az alfahím Szíria előnyösen puhul Asma al-Assad, az elnöki feleség hatására. Damaszkusz ugyanis mintha szekularizmusra hajlamosabb lenne, úgy érteve, hogy megpróbálja visszafogni az életmódjukban túlságosan tradicionálisnak mutatkozó muszlimjait. Példa erre, hogy nemrég mintegy ezer tanügyit, akik túlzottan ragaszkodtak a tankart arccal való gyermekoktatáshoz, az állam adminisztratív feladatokra rendelt. A nyugatias gondolkodású first lady hatásának tudható be, hogy az országban fellélegezettek a nonprofit humanitárius vagy kulturális szervezetek, sőt, az a hír járja, hogy amennyiben egy NGO véletlenül amerikai érdekltségű lenne, akkor sem kell féltetlenül szednie a sátorfáját. Talán Bashar al-Assadnak, Abdullah szaúd-arábiai királyhoz való barátijobos közeledése is így magyarázható? Talán, bár valószínűbb, hogy már Damaszkuszt is aggasztja az, hogy a szomszédot aggasztja Szíria megaliansza Iránnal.

Innen kezdődnek a repedések a tömbösödő lelkesedésben, kérdés marad ugyanis, hogy mennyire értelmezhető békevágyas, demokrata puhulásnak az, hogy Szíria továbbra is a csak diszkrétan Izrael-rajongó Hamász és Hezbollah egyik legbizalmasabb fegyver-patrónusa. Ugyanakkor milyen nyugatias kategóriának felel meg az Irakban érdekelt robbanékony dzsihádharcosok bejuttatása az amerikai páncéltól félig lecsupaszított országba? Vagy továbbra is helyét keresi az értékek skáláján a már előbb említett Teheránofília.

Félő tehát, hogy az izraeli-palesztin összebörülésnek mégsem lesz igaz bajnoka Damaszkusz, és félő, hogy az obamai közel-keleti békés virágoskert-elméletnek mindeddig sikerrel ellenálló Szíria – Asma asszony kertészkedése ellenére – továbbra is csak egy puha bélű, de kökémény héjú gyümölcs marad.

Ady András

egyedül elismert román kolbász, és hiába a sok eső miatt megcsappant szőlőtermés, nem csupán a bortermelő vidékeken, hanem a szőlőt csak a piacokon látott községekben-falvakban is egymást követik a szüreti bálók. De hát ünnepeltük már a cseresznyét és a

megeggyet, a szilvát, a málnát, az áfonyát, és eljött vagy eljön még a különleges napja az almának, a körtének, a gyümölcslekvároknak, a gesztenyének, a somnak, a csipkebogyónak, a homoktövisnek, a galagonyának is. És hogy a zöldségek se maradjanak ki, volt már hagyma- és krumpli-, lesz még murok, valamint káposzta-fesztivál, és megülük a kukorica napjait ugyanúgy, mint a sütőtökét. Fesztiválóztak már a puliszka és a rétes büvöletében, együtt örültek annak, hogy újból feldolgozzák a lent, a kendert, és megint termeszik a kölest. Soha nem palackozható borvizek díszkíséretében jöttek rá újból arra, hogy bizony víz is kell a hígalacsintába, és fesztiválok igazolják, hogy az akácos út nem csupán a szomorú szerelmeknek, ha-

nem a méheknek és a mézeknek is kedvez. Táborokban fűrnak-faragnak, nemezelnek, szőnek, hímeznek, gyöngyöt fűznek, mások együtt fényképeznek, filmeznek, rajzolnak, festenek, netán borvízfűrdőket, székelykapukat és omladozó műemléképileteket új-

tanak fel. Találkoznak motorbiciklisek, trabantosok, más korabeli autók boldog tulajdonosai, huszárak, lovasok, szekerek, fajtutyák, fajmacskások, gombaszok, madármelegfigyelők, turisztikai útjelzőfestők, mindennemű és rangú természetjárók, együtt vonulnak fel fűvösök és népi táncosok, szívesen muzsikálnak azonos színtereken régi zenészek, és előszeretettel döngetik társaik páncéljait-pajzsait a középkori lovagok huszonegyedik századi utódai. És kizárólag csak fesztiválok lehet látni rövid- és hosszú filmeket, egy-, két- és háromfelvonásos színdarabokat, mozgásszínházat, tánctáncszínházat, kísérleti színházat és kísérleties előadókat.

Könyvet sem otthon olvasunk, hanem felolvasnak számunkra tízen, százan, tizenkét,

huszonnyé, harminchat órában, stafétában, váltásban, mert az az igazi. És akkor még nem is írtam az egymást követő rekordkísérletekről, hiszen nem mindegy, hogy kinek a nevéhez fűződik a legnagyobb palacsinta és kürtöskalács, a leghosszabb túrós puliszka vagy házi kolbász, ki kavargatja a legnagyobb bográcásban a legtöbb húskocskát és krumplit, sőt az sem lehet közömbös, hogy a legrövidebb idő alatt kinek a torkán folyik le a legtöbb sör.

Azaz, úgy tűnik, másról fecseg a felszín, és másról beszél a mély, mintha a helyi társadalmak így, ilyen játékos módon próbálnának védekezni mindazzal szemben, amit nap mint nap a politika és a média rájuk zúdít, mindegyre azt sulykolva, hogy nincs kiút, nincs menekülés, nincs fény sem az alagút elején, sem a végén, és mindegyre csak rosszabb és rosszabb lesz. Alighanem ez a rengeteg fesztivál, városnap, falunap, és csak a jó ég tudja, hogy milyen rendezvény volta-képpen azt igazolja, hogy az ember, alapjában véve, mégiscsak derülendő lény. Éppen ezért a megcsappant jövedelmek és a növekvő költségek ellenére se reszkesünk a téltől, hiszen forró hangulatú hó- és jégünnepélyek következnek.

Úgy tűnik, másról fecseg a felszín, és másról beszél a mély, mintha a helyi társadalmak így, ilyen játékos módon próbálnának védekezni mindazzal szemben, amit nap mint nap a politika és a média rájuk zúdít.

Röviden

Bővül a jegybank valutatartaléka

A Román Nemzeti Bank valutatartaléka szeptemberben egymilliárd euróval gazdagodott, ugyanis az ország megkapta a Nemzetközi Valutaalap kölcsönének hatodik, az Európai Bank hitelének harmadik részletét. Ezt megelőzően négy hónapig folyamatosan csökkent a Nemzeti Bank valutatartaléka. A jegybank aranytartaléka szeptemberben csaknem 104 tonna volt. Így Románia nemzetközi – vagyis valuta és arany – tartaléka az elmúlt hónap végén 36 milliárd eurót ért. A közvetlen vagy a pénzügyminisztérium által garantált külföldi adósságok törlesztésére októberben 90 millió eurót kell kifizetni.

Nő az üzleti vállalat bevétele

Az elektronikus úthasználati matricák kibocsátására és ellenőrzésére alkalmas rendszer működtetésével 20 százalékkal nő az Országos Üzleti Vállalat bevétele – vélte Anca Boagiu közlekedési miniszter. A rendszer bevezetését az Európai Unió is szorgalmazta. Anca Boagiu kifejtette: az utakon jelenleg 14 kamera ellenőrzi a matricákat. A kamerák nem érzékelik a régi típusú, lehúzó matricákat, igazoltatás esetén a gépkocsi tulajdonosának bizonyítania kell, hogy kifizette az illetéket. Az útmaticák ára változatlan maradt, az eddig megvásároltak pedig a lejárat határidőig érvényesek.

Szemüveg nélkül nézhető 3D-s televízió jelenik meg

Szemüveg nélkül nézhető háromdimenziós televíziókészülék-sorozattal jelentkezik a világon elsőként decembertől a japán Toshiba gyár. A 3D REGZA GL1 sorozatba tartozó készülékek révén a nézők úgy jutnak háromdimenziós élményhez, hogy nem kell használniuk a speciális lencsét. Az új gyártmány integrált képrendszert alkalmaz. A Tokióban tegnap bemutatott televízió képernyője családok: kissé eltérő képet lát a jobb és a bal szem, így áll össze a háromdimenziós hatás. A legtöbb gyártó jelenleg még más eljárást alkalmaz, ezekhez azonban mind szükség van a szemüvegre. A Toshiba két méretben jelenteti meg a japán piacon a sorozatát, 30,5 és 50,8 centiméteres képtárolóval. A cég tájékoztatása szerint még évekig tart, mire nagyobb képernyővel is gyártani tudnak szemüveg nélkül nézhető, és meg is fizethető készülékeket. Az első modellekkel azt akarják bizonyítani, hogy technológiájuk aranyat ér.

A szupergazdagok tonnaszámba veszik az aranyat

A világ leggazdagabb emberei a válság miatt rúdszámra veszik az aranyat – de van aki már tonnában számol –, hogy kimenekítse vagyonát a bizonytalanra vált nemzetközi pénzügyi rendszerből – fejtette ki Genfben a Reuters által szervezett private banking konferencián a svájci UBS igazgatója. Josef Stadler szerint a befektetők már nemcsak a nemesfémekkel foglalkozó befektetési alapok, illetve a határidős ügyletek, vagy aranybányák papírjai iránt mutatnak nagy érdeklődést, hanem az aranyat a maga fizikai valóságában is nagy tételben vásárolják. Az igazgató elmondta, hogy ők a maguk részéről azt ajánlják tehető, nagyjából 40–50 milliárd dolláros vagyonnal rendelkező ügyfeleiknek, hogy vagyonuk 7–10 százalékát tartsák nemesfémekben, például aranyban, amelynek az ára már évek óta folyamatosan emelkedik, és legutóbb már 1317 dollár volt unciánként (31,1 gramm). A folyamat egyszerűen önmagát erősíti: a magas ár vásárlásra sarkallja a befektetőket az elbizonytalanító világgazdasági helyzetben, további áremelkedést gerjesztve. Ugyanakkor a bankárok arra is rámutattak, hogy nem tanácsos túl nagy vagyont aranyban tartani, mert az annak nincs hozama, másrészt emelkedő kamatperiódusban nem versenyképes befektetői forma.

Zsíros kenyértől hi-techig

A székely termékek vitték a prímet a székelyudvarhelyi Őszi Vásáron

Mintegy 2200 négyzetméteren több mint száz hazai és magyarországi kiállító mutatkozott be a hétvégén Székelyudvarhelyen megrendezett 18. Őszi Vásáron.

Baloga-Tamás Erika

Sem újdonságból, sem látogatóból nem volt hiány a hétvégén Székelyudvarhelyen megrendezett 18. Őszi Vásáron, melynek megálmodója és kivitelezője László János székelyudvarhelyi vállalkozó. A térség legrangosabb gazdasági eseményének számító vásárán mintegy 2200 négyzetméteren több mint száz hazai és magyarországi kiállító mutatkozott be. Olyan főbb iparágak képviseltették magukat, mint például a textilipar, élelmiszeripar, építőipar, gépipar, technika és szabadidő-utazás, ugyanakkor több márkaképviselet is jelen volt az autókerekeskedés területéről.

A kiállítók zöme a városi sportszarnokban és annak környékén állította fel standját, ám idén először a minifocipálya is benépesült. Itt kapott helyet ugyanis az idei rendezvény újdonságának számító Székely Termékek Fesztiválja, amelyet a Hargita Megyei Tanács támogatásával szerveztek meg.

A frissen sült, zsírral megkent és vöröshagymával díszített házikenyert sem volt érdemes kihagyni

A szerző felvétele

„Nyugodtan kijelenthetem, hogy az idei vásáron a székely termékek voltak a főszerep” – nyilatkozta lapunknak Orosz Pál Levente főszervező az esemény végén, aki ugyanakkor azt is elmondta, hogy a korábbiakhoz viszonyítva idén többen látogattak el a rendezvényre.

A Székely Termékek Fesztiváljának témája nem korlátozódott egy bizonyos témára, hisz a 35 udvarhelyszéki kiállító különféle székelyek által előállított terméket, az élelemtől kezdve a hasz-

nalati tárgyakig kínálta, a sátrakban nemcsak vásárolni, hanem kóstolgatni is lehetett. Volt ott mindenféle, disznóhúsból készült földi jó, füstölt kolbásztól kezdve a tepertőig, de a frissen sült, zsírral megkent és vöröshagymával díszített házikenyert túrót, sajtot sem volt érdemes kihagyni.

A rendezvény ugyanakkor nemcsak a vásárnak, hanem a szórakozásnak is teret biztosított. A szervező Prima Press Kft. koncertekkel kedveskedett a látogatóknak, aki a jókedvet egy kis ital-

lal akarta felpörgetni, annak is megadatott a lehetőség. Az esemény részeként ugyanis heted-nyolc jelentkező a Borfesztivál is, amely neves hazai és magyarországi borászatokat vonultatott fel.

„Szerintem mindenki elégedetten távozott. A látogatók azért, mert kedvükre vásárolhattak, nézelődhettek, a kiállítók pedig azért, mert eladták portékáikat, ugyanakkor sokuknak sikerült üzleti kapcsolatokat kötni” – nyugtázta lapunknak a főszervező. ◀

Mugur Isărescu: nem kell új IMF-hitel Romániának

ÜMSZ

Romániának nincs szüksége egy újabb kölcsönre a Nemzetközi Valutaalaptól – nyilatkozta Mugur Isărescu jegybanki elnök a *Săptămâna Financiară* című gazdasági hetilapnak adott interjújában. A Román Nemzeti Bank kormányzója szerint az országnak jelenleg elegendő valutatartaléka van, ezért az újabb IMF-kölcsön nem indokolt.

Mint hozzátette, egy ilyen kölcsön nem tenne egyebet, mint nagy adósságterhet helyezne Romániára. Isărescu szerint egy ilyen kölcsönnek legfeljebb elővigyázatossági célokra kellene szolgálnia, és a pénzhez csak vész helyzetben szabadna hozzányúlni. A jegybank kormányzója a gazdasági fellendülés enyhéjére várja, ugyanakkor negatív hatásának tartja az áfaemelését. ◀

A román jegybanki elnök nem ért egyet az új valutaalapi hitel felvételével

Csillapodó görög bankpánik

MTI

Megállt a görög bankrendszer sújtó betétkiáramlás; hét havi folyamatos visszaesés után augusztusban ismét növekedett a görög bankokban elhelyezett betétállomány. Az athéni nemzeti bank hétfőn közölt adatai szerint a lakossági és a vállalati ügyfelek összesen 213 milliárd euró betétet tartottak a görög bankokban augusztusban, ami 0,34 százalékos növekedés az előző hónaphoz képest. Ugyanakkor az év elejéhez viszonyítva közel huszonöt milliárd euróval, 10,5 százalékkal csökkent a betétállomány az euró-

vezetési tagországban. Az augusztusban megszakadt betétkiáramlás nem csupán a súlyos államadósság-válság miatt a Nemzetközi Valutaalap és az Európai Unió száztíz milliárd eurós mentőcsomagjára szoruló Görögország forrásait szűkítette. A görög pénzügyi intézmények meghatározó szerepe miatt az egész délkelet-európai térséget érintheti; a négy legnagyobb görög bank összesített térségi kinnlevősége hetvenöt milliárd euró, és az esetleges kihelyezési szigorítások kockázatot jelenthetnek, főként Romániában és Bulgáriában, illetve több egykori jugoszláv tagköztársaságban is. ◀

Nőtt a lettek ipari termelése

Hírösszefoglaló

Lettországban kilenc éve legnagyobb ütemben, 20,5 százalékkal nőtt az ipari termelés szeptemberben. A Swedbank szakértői szerint remény van arra, hogy a lett ipari termelés idén átlagosan 15 százalékkal nő. A szám tekintélyes, de az is közrejátsszik, hogy rendkívül alacsony volt a tavalyi bázis. Az ipari termelés mintegy 25 százalékkal zsugorodott 2008-ban, és tavaly is igen alacsony szinten maradt. Lettország GDP-je 0,1 százalékkal bővült a második negyedévben az előző negyedévhez képest, amikor 0,3 százalék volt a növe-

kedés a tavalyi utolsó negyedévéhez képest. Két év után a múlt év végén mutatott először növekedést a lett GDP. Éves összevetésben 3,0 százalékkal zsugorodott a GDP a második negyedévben és 6,0 százalékkal az elsőben.

Az Európai Unió tagországai közül Lettországot érintette a leg súlyosabban a gazdasági válság – tavaly a GDP 18 százalékkal esett vissza –, és 2008 végén a fizetési képesség szélére került az ország. Ezért kénytelen volt pénzügyi támogatásért fordulni a Nemzetközi Valutaalaphoz (IMF) és az Európai Unióhoz, amelyek 7,5 milliárd eurót hiteleztek a balti országnak. ◀

Krónikus gyógyszerkór

Antal Erika, Kovács Zsolt

► Mégsem kell októbertől többlet fizetniük gyógyszerükért a krónikus betegségekben szenvedőknek. Az Országos Egészségbiztosító Pénztár immár másodszorra halasztotta el az orvosságok ártámogatási rendszerének eredetileg szeptember elsejére beharangozott módosítását – tudtuk meg tegnap a Romániai Krónikus Betegek Egyesületének (COPAC) vezetőjétől. „Ezt egyelőre megúsztuk. Úgy látszik, nem volt hiábavaló a tiltakozásunk” – jelentette ki Cezar Irimia, utalva arra, hogy egyesületünk, a krónikus betegek nemzetközi szervezetének támogatásával nyár óta nyomást gyakorol az Országos Egészségbiztosító Pénztárra, hogy tegyen le a tervezett módosításokról.

„Életünkkel játszanak”

A biztosító úgy szeretett volna pénzt spórolni, hogy a krónikus betegek október elsejétől a kezelésükre felírt gyógyszerek helyett csupán az úgynevezett generikus készítményeket kapták volna meg ingyen. Ezek az eredeti orvossággal azonos hatóanyagú, ám jóval olcsóbb gyógyszerek. A biztosító ugyanakkor azt ígérte: ha egy adott gyógyszernek nem létezik generikus „kópíája”, akkor a beteg ingyen megkaphatja az eredetileg felírt készítményt is.

„Egyesületünknek van olyan tagja, aki 2-3 ezer lejt fizet a gyógyszerekért havon-

A krónikus betegek egyelőre ingyenes gyógyszert kapnak a hazai patikákban

Fotó: ÚMSZ/archív

ta. Most azt várták volna tőle, hogy megváltoztassa a kezelést, ha nem akarja ezt a pénzt kiadni. Ám a generikus gyógyszereknek sokszor súlyos mellékhatásai lehetnek. Nem lehet így az emberek életével játszani” – mondta lapunknak a COPAC elnöke. Cezar Irimia nem tudta megmondani, miért állt el szándékától a biztosító. „Semmi hivatalosat erről még nem közöltek velünk. Ám a múlt hét végén nyilvánosságra hozták az ártámogatott gyógyszerek listáját, s ezen alig vannak módosítások, tehát minden maradt a régi-ben” – magyarázta.

Lapunk tegnap délután az Országos Egészségbiztosító Pénztárnál már nem tudott illetékest elérni, az Egészségügyi Minisztériumban pedig még nem tudtak arról, hogy

a beharangozott módosításokat visszavonták volna. „A biztosító soha nem közöl semmit a minisztériummal, mert nem tartozik az alárendeltségébe” – magyarázta lapunknak Sipos Emese. Cseke Attila „gyógyszerügyi” tanácsadójától megtudtuk: a krónikus betegek közül a biztosító szándékaitól függetlenül teljes ingyeneségben részesülnek azok, akikre úgynevezett országos egészségprogramok vonatkoznak: rákosok, HIV-fertőzöttek, tébécések, szervátültetésen átessett személyek.

Gyatra utáztatok

A patikusok is úgy látják, súlyosan érintenek a krónikus betegeket az ártámogatott receptekre vonatkozó módosítások. Nagy András, a Ko-

vászna Megyei Gyógyszerészakadémiának elnöke szerint téves lenne és a betegek kárára történne ez az intézkedés, mivel elismert és bevált terápiait kell átállítani. „Ez egyrészt újabb költségekkel jár, hiszen új szakorvosi és laborvizsgálatokra lesz szükség, hogy az átállítás akadálytalan legyen” – magyarázta a háromszéki főgyógyszerész. Hozzátette: bár a hatóanyag ugyanaz a másolt orvosságokban is, de a gyártmány minősége is nagyban befolyásolja a kezelési eredményességet, a másolt készítmények hatásfoka pedig megkérdőjelezhető. „Az eddig használt gyógyszereknek vannak hazai megfelelőik, csak hogy az orvosok klinikai ismeretei ezekről az orvosságokról hiányosak, mivel korábban nemigen használták ezeket” –

mondta Nagy András, aki szerint az a veszély is fennáll, hogy a hazai gyárak, nem tudják lefedni az intézkedés következtében megnövekedő országos igényt. Előfordulhat, hogy hirtelen tízszerezésre, esetenként akár százszorozásra növekszik egy-egy hazai gyártmányú gyógyszer iránti kereslet. „Az intézkedés az egészségpolitika tévedése, mert a döntés előtt minden vetületét meg kellett volna vizsgálni” – vélte Nagy András. Szerinte a krónikus betegek kénytelenek lesznek átállni a román gyártmányú orvosságokra, mert legtöbbjük számára szinte lehetetlen kifizetni az árkülönbözetet azért, hogy megmaradjanak az eredeti gyógyszereiknél. Ez ugyanis havonta több száz lejt, esetenként akár ezerlejes többletet is feltételezhet.

Szabó Zoltán marosvásárhelyi háziorvos is megerősítette lapunknak: a generikus készítmények nem mindig helyettesíthetők az eredeti gyógyszert, akkor sem, ha ugyanaz a hatóanyaguk. „Például az aszpirin alapanyaga a szalicilsav, amelyet minden országban gyártanak, de az aszpirin megnevezést csak a Bayer cég használhatja. Hogy mennyivel jobb, vagy hasonló hatású-e a másolt gyártott aszpirin, azt ki ki maga eldöntheti. De nem mindegy, hogy ki gyártja a generikumot, mert vannak nagyon jó gyárak, ahol épp olyan hatásos utáztatot készítenek, mint az eredeti, és vannak gyatrák” – magyarázta az orvos. ◀

Röviden

Magyar motoroshalál

Gépkocsival ütközött és ennek következtében életét veszítette egy magyarországi motoros Kolozs megyében, az E60-as jelzésű út Bánffy-hunyad és Csucs közötti szakaszán. Gina Pop, a Kolozs megyei rendőrség szóvivője elmondta, hogy a vasárnap délután történt balesetben a 28 éves magyar állampolgár életét veszítette, utasa, egy fiatal nő pedig súlyosan megsérült. A szóvivő szerint a motoros egy veszélyes kanyarban elvesztette uralmát járműve felett, átsodródott az ellentétes irányú sávba, és frontálisan ütközött egy járművel, amelyet szintén egy 28 éves román állampolgár vezetett. A szóvivő szerint a veszélyes kanyart megfelelően jelzik közlekedési táblával, és a megengedett sebesség azon a szakaszon óránként 40 kilométer.

Lezuhant egy helikopter

Egy-két méter magasságból zuhant le egy légitaxiként működő helikopter a Tulcea megyei Maliuc mellett. A jármű kigyulladt, de senki nem sérült meg, közölte a megyei katasztrófavédelem. A baleset tegnap reggel kilenc óra körül történt, a helikopter fedélzetén három személy tartózkodott. A helikopter két méteres magasságba emelkedett, amikor a pilóta technikai hibát észlelt, és le akart szállni, de már nem sikerült a landolás. A három személy kigyúlt a gépből, amely földet érés után kigyulladt. A megyei rendőrség, a katasztrófaelhárítás, a tűzoltóság és az ügyészek közösen vizsgálják a baleset körülményeit.

Diákok a sürgősségen

Egy nap alatt két olyan diákot is beszállítottak a Iași-i Sf. Ioan Sürgősségi Kórházba, akik előző éjszaka hallucinogén hatású etnobotanikus szereket fogyasztottak. Egyikük pánikrohamot kapott a kórteremben, és elmenekült: az ápolóknak kellett lefogadniuk. Jelenleg nyolc egyetemista fekszik etnobotanikus szerek által okozott mérgezéses tünetekkel a Sf. Ioan kórházban. Az orvosok szerint az ilyen anyagok fogyasztóinak 40 százalékáa egyetemi hallgató.

Vásárhelyi a telitalálatos

Erdélybe került a hatos lottó főnyereménye. A vasárnapi húzáson egyetlen telitalálatot jegyeztek, ennek értéke közel három millió lejt (711 ezer euró). A nyertes szelvényt az egyik marosvásárhelyi kirendeltségen vásárolták 20,5 lejtért, boldog tulajdonosa tegnap még nem jelentkezett a pénzért. Legutóbb szeptember 12-én volt telitalálat a hatos lottó, akkor a nyertesek (kilenc galaci személy, akik közös szelvényt nyertek) 347 ezer eurót vihettek haza.

Új szentgyörgyi belváros?

Kovács Zsolt

► Átalakul Sepsiszentgyörgy belvárosa. A háromszéki megyeszékhely integrált városfejlesztési tervét jó eséllyel támogatja a központi fejlesztési régió; bár az eredetileg hat elemet tartalmazó tervből a finanszírozó kivette a mélygarázsok és emeletes parkolóházak építésére vonatkozó fejezetet, azokat befektető társaság bevonásával építteti meg az önkormányzat. Az 54,7 millió lejes városfejlesztési projekt további öt eleme eddig átment minden lehetséges szűrőn – mondta el tegnap Antal Árpád polgármester. Tájékoztatása szerint ha elfogadják a pályázatot, az összköltségnek csupán 2 százalékaival kell hozzájárulnia a sepsiszentgyörgyi önkormányzatnak.

Mint arról már beszámoltunk, a nagyszabású projekt a belváros területét és az ott lakó 12 ezer polgárt, a város lakosságának 20,6 százalékát érinti, és három év alatt készülni fog. A városfejlesztési terv részeként tucatnyi utcát újítanak fel teljesen, föld alá fektetik a kábeleket. Rendezik a Kovászna megyei tanács és a Székely Mikó Kollé-

gium előtti Szabadság teret, sétálóutcát alakítanak ki. A vérközpontnak otthont adó Bene-ház műemlék épületben vadászmuzeumot hoznak létre. A „Három Rózsza” szociális kávézó épülete helyére szociális központ épül. A könyvtár mögött pedig parkot alakítanak ki, sétányokkal, padokkal. Eredetileg két emeletes és egy mélygarázst is terveztek, de ezek megépítését nem finanszírozza a fejlesztési régió, ezért a városközponti Szabadság téren tervezett 205 férőhelyes mélygarázst önerőből, pontosabban egy befektető társaság bevonásával építteti meg az önkormányzat – mondta Antal.

A sepsiszentgyörgyi tanácsnak tegnap rendkívüli ülésen kellett döntenie arról, hogy továbbra is kitarthat-e a mélygarázs létesítésének terve mellett, mert annak megvalósítását össze kell majd hangolni a fölötté levő tér korszerűsítési munkálataival. A tanácsstagok többsége támogatta a 11,2 millió lejtébe kerülő munkálat megvalósítását, így megvalósulása esetén a város központját teljesen felszabadítják az autóktól, és a jelenlegi parkoló helyén kerékpárutakat létesítenek. ◀

Szabó Árpád utolsó útja

Sipos M. Zoltán

► Utolsó útjára kísérték tegnap Kolozsváron Szabó Árpád volt unitárius püspököt. A szeptember 30-án, életének 76. évében elhunyt egyházfőtől családja, az Erdélyi Unitárius Egyház vezetője, az erdélyi történelmi egyházak főméltóságai, valamint világi szervezetek képviselői vettek végső búcsút a belvárosi unitárius templomban. „Nem egészen két éve

búcsúztunk főpásztorunktól, mint az unitárius egyház püspökétől. Mindannyian reméltük, hogy közel fél százados lelkeszi, teológusi és püspöki tevékenységének tapasztalatait átadja, visszamedve emlékeztet megírja. Erre azonban nem került sor” – mondta gyászbeszédében Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök. Az egyházfő Krisztus hegyi beszédét idézte. „Ti vagytok az élet sója, ti vagytok a világ világossága.

Eltávozott főpásztorunk életét tisztán tükrözi ez a megfogalmazás” – jelentette ki Benczédi.

Szabó Árpádnak a belvárosi templomban felravaltolt földi maradványai előtt a János Zsigmond Unitárius Kollégium kórusa is leróta tiszteletét: egyházi kórusművekkel búcsúzott a püspöktől. Az elhunyt főpásztor földi maradványait a Házsongárdi temetőben helyezték örök nyugalomra. ◀

A volt unitárius püspök koporsóját a belvárosi templomból a Házsongárdi temetőbe vitték

A szerző félfotó

Röviden

Bábszínház Sepsiszentgyörgyön

A Tamási Áron Színház Cimborák Bábtagozatának vendégeként a kolozsvári Keljfeljancsi Komédiás Kompánia Petőfi Sándor *János Vitéz* című előadását játssza a Bábstudióban, október 7-én, csütörtökön és 8-án, pénteken. Az előadást október 8-án délután a Budapesti Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet által „Adjátok vissza a gyermekkort” – Kovács Ildikó emlékére rendezett esemény nyitóprogramjaként a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban is bemutatják. Az előadást Kovács Ildikó rendezői elképzelése alapján De-meter Ferenc játssza.

Alkotóműhely gyerekeknek

A Graff Attila és Cristina Gagliu vizuális művészek által vezetett alkotóműhely több fajta művészeti eszközt mutat be a gyerekeknek, így az érdeklődők különböző technikákkal, anyagokkal, kreatív kifejezési módokkal ismerkedhetnek meg az Ecsetgyárban zajló műhelyen. A hat hétig tartó műhely keretében, mindegyik találkozás egy új művészeti témát fog körüljárni, hogy a közös munka végére a gyerekek egyéni vagy közös projekteket valósítsanak meg: az emberi alak, kompozíció, szín, befejezés. A műhelyre 10 és 15 év közötti, alapfokú rajzismeretekkel rendelkező gyerekeket várnak.

Budakeszi garzon lett az Év Háza

Egy Budakeszin épült garzonlakás nagyságú, energia-takarékos családi ház lett az Év Háza; a díjat hétfőn adták át Budapesten. Az Év Háza szavazás idején nyertese, egy 29 négyzetméteres ház, de a család szaporodásával együtt bővíthető családi ház felépítése négyzetméterenként bruttó 23 millió lejbe került. A háznak saját szennyvíztisztítója van, pellettel fűtik, és a minimális energiafelhasználást 30 centiméter vastag, újságpapírból készült hőszigetelés biztosítja.

A határon túli irodalom napjai Székesfehérváron

A Délvidékről, a Kárpátaljáról és a Felvidékről érkezett magyar alkotók részvételével hétfőn megkezdődtek a határon túli magyar irodalom napjai Székesfehérváron. A Szent István Művelődési Ház és a helyi Vörösmarty Társaság által ezúttal már tizedik alkalommal megrendezett háromnapos esemény egy előadássorozattal indult, majd az alkotók eszmecsere-n vettek részt, valamint előadásokat, felolvasásokat is hallhattak.

Kortárs művészet, parlagon

Baló Levente

Pénzhiány miatt szorongatott helyzetbe kerültek az erdélyi városok mindedig aktív kortárs művészeti központjai. A sepsiszentgyörgyi MAGMA Kortársművészeti Kiállítóter, a kolozsvári Ecsetgyár, a marosvásárhelyi a B5 Stúdió – Kortárs Művészeti Tér működtetői lapunknak arról panaszkodtak, hogy a kultúrának amúgy is szűkösen csepegtetett alapítványi pénzeiből alig jut a kortárs művészetekre. „Nincs egyensúlyban a kultúra támogatása. Nem jut megfelelő arányban forráshoz a múlt, a jelen és a jövő művészete” – jellemezte lapunknak a jelenlegi kultúrátámogatási politikát Kispál Attila, a MAGMA munkatársa.

Felfüggesztett programok

„A Szülőföld Alaphoz nyújtottunk be pályázatot több nagyobb méretű projektünk megvalósításra, de semmiféle támogatást nem kaptunk. De nemcsak mi, hanem más olyan alapítvány vagy társulat sem, amelyik kortárs képzőművészettel foglalkozik Erdélyben” – mondta el az *Új Magyar Szónak* Bartha József, a marosvásárhelyi B5 Stúdió – Kortársművészeti Tér vezetője.

Fotó: Archív

A kortárs művészet nehezebben áttekinthető, különbözik a művek témája, médiuma

Számára úgy tűnik, hogy amikor kevés a pénz akkor kézenfekvőbb azokat a képzőművészeti kiállításokat támogatni, melyeknek az értékrendje könnyebben felismerhető. „Az láttam, hogy a hagyományos művészeti munkát és a múzeumi munkát támogatták. A kortárs művészet valóban nehezebben áttekinthetőbb, nagyon különböző irányba tartó kezdeményezéseket látunk” – foglalta össze tapasztalatait Bartha.

A B5 Stúdióknak két fontos programját kellett felfüggeszteni: Esterházy Marcell, budapesti, illetve Estefán Arnold bukaresti képzőművész tervezett kiállítását. A szlovéniai kortárs fotó- és videomű-

vészek bemutatóját továbbra is szeretnék megvalósítani, de kérdéses, hogy ez sikerülhet-e, mivel egyelőre nincs rá megfelelő támogatás. Így aztán arra szorult a vásárhelyi kiállítóter, hogy low-budget illetve no-budget projekteket futassanak, ami jelen esetben helyi művészek munkáinak a kiállítását jelenti.

A műalkotás is piactermék

Székely Sebestyén György, a kolozsvári Ecsetgyárban működő ClujEst vizuális kutatóközpont vezetője szerint alig van támogatás a kortárs művészet feldolgozására és annak létrehozására. „Éppen ezért szerintem a

kortárs művészetnek az üzleti viszonyok között kell érvényesülnie, és ez, természetesen, nagy kihívást jelent” – fejtette ki a művészettörténész. Mint mondta, ezt a piaci helyzetet tudomásul vétték a kortárs román alkotók is, és ennek megfelelően különböző galériákkal dolgoznak együtt, melyek megpróbálják értékesíteni műveiket a nemzetközi piacon. Mindhárom művészeti tér vezetője az *Új Magyar Szónak* pontosította: intézményük nem galéria, és el kívánják kerülni azt, hogy bármi módon kapcsolatba hozhatóak legyenek a kereskedelmi tevékenységgel.

Kispál Attila, a sepsiszentgyörgyi MAGMA Kortárs

Művészeti Kiállítóter munkatársa is úgy tapasztalta: a kortárs művészetet nem támogatják eléggé, ha művészetre támogatást adnak, akkor azt a hagyományos irányzatok képviselői kapják. Mint elmondta, az Etna Alapítvány munkatársaiként is pályáztak, és nem kaptak támogatást már legalább két éve. Az Etna Alapítvány rendelkezik pillanatnyilag az egyik legértelmesebb akcióművészeti archívummal a régióban; egyedi, húsz éves VHS videofelvételek digitálizálására kellett volna a pénz.

Támogatás a jövőért

Van pozitív példa is, hiszen a MAGMA Kiállítóter a Székely Nemzeti Múzeum, illetve Kovászna Megye Tanácsának hathatós segítségével tudta elkezdni a működését ez év április elsején. „Felsmerték azt, amit szerintünk sok kuratóriumban nem tartanak szem előtt, vagyis ami most kortárs az később hagyományos/klasszikus művészetté válik, amit ápolni kell, de kérdés, hogy idővel lesz-e amit ápolni, ha ezek létre sem tudnak jönni” – mondta el Kispál Attila. Pályázások során, amikor nem elutasító választ kaptak, akkor egy olyan minimális összeget ítélték meg, amelyből nem lehet médiaművészeti kiállításokat szervezni. ◀

Székfoglaló az Akadémiánál

ÚMSZ

Krasznahorkai László szabadúszó író 2010. október 6-án tartja székfoglaló előadását az *ÁllatVanBent* című könyvről, *Egy regény története* címmel, a Magyar Tudományos Akadémia Nagytermében. Laudációt mond Szörényi László, az MTA Irodalomtudományi Intézetének igazgatója. Krasznahorkai László 1954-ben született, 1976-ban fejezte be jogi tanulmányait, ezután pedig magyar

Krasznahorkai László

népművelés szakon szerzett diplomát. 1982 óta foglalkozik írással, pályafutása során számtalan díjat nyert, így például Kossuth-, Márai Sándor-, és Krúdy Gyula-díjat, de magának tudhatja a Bestenliste-Preise – az év legjobb külföldi regényének járó díját is, amelyet *Az ellenállás melankóliája* című kötetért kapott. Legutóbb, idén nyáron a Brücke Berlin-díjat vehette át, amit olyan kortárs közép-európai köteteknek ítélnék oda, amelyek kiváló német fordítással jelennek meg. ◀

Tizenöt éves a netkönyvtár

ÚMSZ

Tizenöt magyarországi és határon túli kortárs magyar szerző – szépirok, történészek, filozófusok – ajánlották fel egy-egy művüket az idén 15. születésnapját ünneplő Magyar Elektronikus Könyvtárnak (MEK). „Az ajándék egyik fontos üzenete, hogy nemcsak lejárt szerzői jogú, régi könyveket lehet beszerezni az e-könyvtárakba, hanem friss könyveket is, köztük sok fiatal szerző művét” – fogalmazott Kokas Károly, a MEK egyik alapítója, elnökségi tagja. A jubileum alkalmából Bartis

Attila, Berg Judit, Bödök Zsigmond, Csányi Vilmos, Darvasi László, Heller Ágnes, Hévízi Ottó, Kenyeres Zoltán, Lőrincz L. László, Nemeskürty István, Nyíri Kristóf, Szilágyi Szabolcs, Vajda Mihály, Vekerdi József és Zimányi Vera ajánlotta fel egy-egy művét a napi 60-70 ezer látogatót vonzó elektronikus könyvtár részére. Kokas Károly kitért arra is, hogy szeretnének hagyományt teremteni „15 év – 15 könyv” mottójú programjukkal: jövőre 16, két év múlva 17, majd minden évben egy-egy több kortárs könyvet szeretnének megjelentetni a

MEK-en. A Magyar Elektronikus Könyvtár jelenleg több mint nyolcezer címmel és négy határon túli szerzerrel rendelkezik. A MEK részét képezi az Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázis, a Digitális Képtár és a Képzőművészet Magyarországon. „A felhívás olyan sikeres volt, hogy néhányan több könyvet is adományoztak a MEK-nek, így szaporítva a világhálón szabadon elérhető kortárs magyar szak és szépirodalom mennyiségét” – tájékoztat Kokas. Az új digitális könyvek 2010. szeptember 30-án jelentek meg a honlapon. ◀

Restaurátori konferencia Székelyudvarhelyen

Baloga-Tamás Erika

Mintegy hetven – a hazaiak mellett magyarországi és szabadkai – restaurátor, konzervátor, muzeológus, művészettörténész és régész vesz részt az október 4-e és 9-e között, Székelyudvarhelyen zajló Erdélyi Magyar Restaurátor Továbbképző Konferencián, melynek immár 11. alkalommal ad otthont a város. Az évről évre egyre nagyobb népszerűségnek örvendő rendezvény fontosságát az is mutatja, hogy Romániában jelenleg ez az egyetlen olyan fórum, mely a múzeumokban dolgozó restaurátorok magyar nyelvű továbbképzését, szakmai fejlődését biztosítja. Az öt napos képzés elméleti és gyakorlati részből áll, az első három nap alatt többnyire előadásokon vesznek részt a szakemberek. Az idei programban túlsúlyban van a már elvégzett restaurálási munkálatok, tervek bemutatása, mint például: a gyulafehérvári Székesegyház orgonájának restaurálása, a temesvári Bánát Múzeum történelmi textíliáinak konzerválási állapota, a gyulafehérvári püspöki Székesegyház faberendezésének helyreállítása. A konferencia első fe-

lében a restaurátorok az elmúlt egy évben Székelyudvarhely és környékén felárt helyszínekre is ellátogatnak.

Az utolsó két napban a gyakorlaton lesz a hangsúly, ennek keretében tanulmányútra mennek a résztvevők, a Brassóba és környékeire tervezett körút során száz templomokat, restaurátor műhelyeket, múzeumokat látogatnak meg, ugyanakkor néhány kastélyt, köztük a Törösvári- és a Peleş-kastélyt is szemügyre veszik, restaurátor szemüvegből. A konferencia résztvevőit nyomdatörténeti kiállításra invitálják a hét közepén. A Haáz Rezső Múzeum tudományos könyvtárának vezetője Róth András Lajos egy poszterkiállítás keretében a nyomtatás történetében valamikor nagy népszerűségnek örvendő, gyakran mély filozófiai gondolatokat is hordozó mester(műhely)jegyekből nyújt ízelítőt.

A székelyudvarhelyi rendezvény értékét emeli az is, hogy 2001-től a restaurátor konferencián elhangzott szakmai előadások megjelentek az ISIS Erdélyi Magyar Restaurátor Füzetekben, amelyet a székelyudvarhelyi múzeum munkaközössége gondoz. ◀

Filmtettfesz, tizedszer

Sipos M. Zoltán

Tizedik alkalommal rendezik meg október 7-e és 10-e között Kolozsváron a Filmtettfesz, a *Filmtett.ro* című erdélyi filmes portál (amely nyomtatott havilapból alakult online, naponta frissülő „napilapp”) által évente megrendezett szülinapozás részeként. A holnap induló filmfesztivál minden vetítésére díjtalan a belépés – a szervezők ugyanis pályázatokból fedezik kiadásait.

Fesztiváljártás filmek, maszkok között

„Mivel általában főleg magyar filmrendezők alkotásait vetítjük a fesztiváljainkon, idén a rendezvénysorozat Filmtettfesz – Magyar Filmnapok név alatt fut. Ez azonban nem jelenti azt, hogy kizárólag magyar alkotók filmjeit vetítenénk” – hangsúlyozta Zágoni Bálint, a rendezvény tegnapi sajtótájékoztatóján. A szervező elmondása szerint az idei Filmtettfesz kiemelt eseményei közé tartozik a Német est, amelyet a kolozsvári Német Kulturális Központtal közösen szerveznek, a fesztivál első napján, október 7-én, este 8 órától. A Győzelem moziban két alkotást, Andreas Dersen *Kilencedik Mennyország (Wolke 9)* és Caroline Link *Tavaly télen (Im Winter ein Jahr)* című filmjeit vetítik. A kolozsvári közönségnek a fesztiválon olyan magyar alkotásokat mutatnak be, amelyek már bejárták a nagyvilág fesztiváljait, vagy jelenleg is diadalútjukat járják. A fesztivál négy

Zágoni Bálint Filmtettfesz-szervező, a rendezvény maszkmesteri workshopjának szervezése közben. Fotó: Oborocea Mónika

napja alatt: összesen 12 nagyjátékfilm lesz látható a Győzelem mozi vásznán, köztük olyan fajsúlyos alkotások, mint az *Utolsó jelentés Annáról* (rendezte: Mészáros Márta), a *Bibliothèque Pascal* (r. Hajdu Szabolcs), a *Szelíd teremtés – A Frankenstein-terv* (r. Mundruczó Kornél), a *Köntörfulak* (r. Dyga Zsombor) vagy a *Kolorádó Kid* (r. Vágvolgyi B. András) című nagyjátékfilmek. A szervezők elmondták, noha a tavalyi fesztivál programjából kimaradt, szombaton, a Transzit Házban maszkmesteri workshop lesz. Az érdeklődők délelőtt Gál Péter elméleti előadását hallgathatják, délután pedig alkalom nyílik egyszerűbb maszkok elkészítésére is.

Filmtörténeti és kortárs filmcsemege

Ugyancsak szombaton kerül sor a fesztivál Erdélyi Filmtörténet című rendezvényére, amelynek keretében a mozikedvelő közönség igazi filmtörténeti csemeget láthat Martonffy Emil 1944-ben készült *A színház szerelmese* című alkotását, melyet nagyrészt Kolozsvár utcáin és a Hunyadi téri színházban forgattak. „Mivel az alkotás csak töredékeiben maradt fenn, a Filmtettfeszben bemutatásra kerülő kópiát a Magyar Filmarchívum hiánypótló inzertekkel egészítette ki, így az ismét élvezhető lesz” – tudta meg a lapunk a szervezőktől. A filmtör-

téneti ingyencsége egy helyi kortárs filmtörténeti tett, Jakab Benke Nándor *Antigoné* című nagyjátékfilmjének vetítése egészíti ki.

A fesztivál programjából nem hiányoznak az erdélyi dokumentumfilmek (például: Felmeri Krézsek Cecília *Mátyás, Mátyás*-a vagy Püsök Botond *Piros-fehér feketén, avagy kell egy csapat* című alkotása), Szemledíjas rövidfilmek (például: Szimler Bálint *Itt vagyok* vagy Császi Ádám *Ünnep* című filmjei) valamint a Sapientia EMTE filmszakos hallgatóinak vizsgafilmjei sem, de ugyanakkor fel-fénylenek 9. Filmtett – Duna Műhely Alkotótáborban készült alkotások is. ◀

Éterutazás

Rádió, „csillagos frekvencián”

Éterutazás című rovatunk második szereplője a hamarosan 11. életévét töltő székelyudvarhelyi Star rádió, a régió vezető magyar nyelvű kereskedelmi rádiója.

Baloga-Tamás Erika

Kevesebb mint egy hét múlva, október 11-én tizenegy éves születésnapját ünnepli a székelyudvarhelyi Star rádió. A ma már „csillagos frekvencia”-ként is emlegetett rádió 1999. október 11-én reggel hat órakor csendült fel először az éterben, és azóta is töretlen népszerűséggel szór, több mint 25 kilométeres körzetben. Műsoraira naponta hozzávetőlegesen százezer kíváncsiak, 90 százalékban magyar anyanyelvűek.

Hegyek között, völgyek között...

Bár helyenként a domborzati viszonyok korlátozzák az említett hatósugarat – van rá eset, hogy csupán tizenvalahány kilo-

méterre jut el a jel – a 100,8-as ultrarövid-hullámú sávon jelentkező rádió műsora népszerűségnek örvend. Az elmúlt évek során az intézmény folyamatosan igazodott a hallgatói igényekhez, s míg eleinte főként a közszolgálati felvállaló műsorokra helyeztek nagyobb hangsúlyt, ma már a műsorrács inkább a kereskedelmi jellegűt mutatja, azaz sok a zene, az interaktív játék és jóval kevesebb a mély, hosszú riport és beszélgetés. „Hallgatói visszajelzéseknek eleget téve, az aktuális események és az ezzel kapcsolatos interjúk ma már többnyire a délelőtti órákban jelentkeznek, a nap nagyobb részét a könnyedebb hangvételű, a '80-as, '90-es évek és napjaink nagy slágereit

felvonultató műsorblokkok töltik ki” – magyarázta lapunknak Asztalos Ágnes. A főszerkesztő, aki a kezdetektől erősíti a Star rádió csapatát, elmondta: a rádió egyik erőssége a napi, főként helyi történeteket felvonultató, a térségben élő embereknek szóló, óránként jelentkező híradó. „Egyébként nem csak a helyi eseményekről tájékozódhatnak hallgatóink, hisz mintegy két éve szoros partneri kapcsolatot ápolunk az Erdély FM-el. Az országos híreket felvonultató déli és koraesti híradójukat mi is sugározzuk, emellett néhány, az udvarhelyiek érdeklődésére számot tartó műsort is beépítettünk a programunkba” – tette hozzá Asztalos, aki a rádió jelenleg futó rétegműsora közül a 200. kiadásához érkező *Hangfoglalást* emelte ki, amely szerinte „Erdély egyik legprofesszionálisabb rockműsora”.

...szól a rádió

A heti gyakorisággal jelentkező *Hangfoglalás* szerkesztője Szász Csaba, a térség veterán rádiója. „Ilyen műsoroknál sajnos fennáll annak a kockázata, hogy sokan frekvenciát váltanak, ugyanakkor úgy érzem, nem szabad megfeledkezni azokról sem, akik ezt a zenei műfajt (a

rockot – szerk. megj.) kedvelik” – hangsúlyozta lapunknak a szerkesztő. Szász elmondta, hogy a kétórás műsor a régiből keveri az újat, az első órában a szinte követhetetlen mennyiségben megjelenő újdonságokat vonultatja fel, míg a második órát kitöltő zenei antológiában hetente bemutatja egy-egy nagy név teljes diszkográfiáját.

„A változó műsorkínálattal egyidőben a célközönség is folyamatosan alakult, kezdetben minden korosztályt átfogott a rádió kínálata, napjainkban, ha lehet így fogalmazni a fiatal, dinamikus vállalkozói réteget kívánja megcélozni. A visszajelzések is azt mutatják, hogy leginkább a 25-40 év közöttiek hallgatnak bennünket” – tudatta lapunkkal Bíró István a Star rádió ügyvezetője.

A Star rádió csapata nem túl nagy, de a főszerkesztő szerint „annál lelkesebb”. Tevékenységük nem szorítkozik csupán a rádiós műfajokra, a csapat egyidejűleg működteti a Star rádiót és a Digital 3 TV-t, Székelyudvarhely helyi tévé adóját is. A rádió vezetői szerint a jövőben is a térség meghatározó médiuma szeretne maradni, és amennyiben technikai korszerűsítésre lehetőség nyílik, tágítaná adáskörzetét. ◀

Száz szó

Szöbeli füllenés után szájmosságra, a leírt hazugságok után inkább a kézmosásra éreznék kényszerít az emberek. A Michigan Egyetem pszichológusai arra voltak kíváncsiak, hogy a szóbeli vagy írásbeli hazugságok után éreznek-e az emberek valamilyen kényszerít a fizikai megtisztulásra. A tanulmány résztvevőit olyan szituációba helyezték, amelyben maguk dönthettek, hazudnak, vagy igazat mondanak. Az üzenetek elkészítése után a résztvevőket arra kérték, hogy egy reklámkutatás céljából rangsoroljanak néhány tisztálkodási terméket. Azok, akik a telefon hangpostáján hamis üzenetet hagytak, nagyobb vágyat éreztek a szájmosságra, azok pedig, akik e-mailben hazudtak, a kézmosáshoz használt termékeket részesítették előnyben. Ehhez csak annyit tehetünk hozzá: nesze semmi, mosd meg jól!

(szücs el)

Röviden

Kálomista Gábor: a jövő a nézőket kiszolgáló alkotóké

Európa Hollywoodja lehet három éven belül Magyarország – állítja Kálomista Gábor, a Magyar Producerek Szövetségének elnöke, a *Magyar Hírlap* tegnapi számában megjelent interjújában. Televízió nélkül nem létezik nemzeti filmgyártás – hangsúlyozza a filmrendező, hozzátéve, hogy „ha engem nem támogatnak, én sem forgatok le 16 játékfilmet”. A nemzeti televízióknak kutya kötelessége támogatni a magyar filmművészetet. Kálomista Gábor úgy véli, ha az átalakuló közszolgálati szférában tudatos stratégiát követnek majd a médiumok vezetői, akkor mindenki örömeire létrejöhet egy jól működő, magyar tévéfilm-tartalommal is gazdagított rendszer.

A család szerint nem gyógyul Michael Douglas

Nem használ a kemoterápia, Michael Douglas egyre rosszabbul van – ehhez hasonló hírek keringenek az Oscar-díjas sztár és felesége baráti körében. Különösen azóta, hogy Catherine Zeta-Jones megszakította európai körútját, és sürgősen visszatért New Yorkba, hogy férje mellett lehessen. A színésznő egyik barátja szerint Catherine azután döntött a gyors hazautazás mellett, hogy beszélt párja orvosával, s a tény, hogy összemolva, kisírt szemekkel szállt ki a repülőből, a legrosszabbra enged következtetni. „Rettenetesen aggódom Michaelért, Catherine teljesen kikészült. Folyton sír, és semmi más nem érdekli, csak hogy a férje mellett lehessen” – mondta a *News of the World*-nek az egyik barát.

Postafiók

Chartát, magyarul is!

Tisztelt Szerkesztőség! Önök az *Új Magyar Szó* 2010. október 1-jén megjelent számában beszámoltak arról, hogy a román kormány, ha nagy késséssel is, de végre jóváhagyta az Európa Tanács Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájához való csatlakozással vállalt kötelezettségek végrehajtásáról szóló első időszaki jelentést. A tudósítás végén jelzik, hogy az említett jelentés megtalálható az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalának a honlapján, román és angol nyelven. Köszönöm, hogy – ha kivonatol is – tudósítottak a megkésett jelentésről. Ugyanakkor tisztelettel kérem, hogy sürgessék a jelentés magyar nyelvű változatának elkészítését és, hogy azt az *Új Magyar Szó*-ban is tegyék közzé.

Veress Dávid, Csíkszereda

SZERDA

2010. október 6.

A nap filmjei

TVR 1, 22.10

Báthory – A legenda másik arca

A hírhedt 16. századi grófnő, Báthory Erzsébet hátborzongató történetét sokan feldolgozták már: történészek, írók, költők, drámaírók, zeneszerzők, festők és filmesek próbálták leírni és megjeleníteni az elképzelhetlent. Báthory Erzsébet az emberiség legvéresebb gyilkosaként szerepel a Guinness Rekordok Könyvében. A legenda szerint többnyire nők estek áldozatul a grófnő kegyetlenségének.

RTL Klub, 22.20

Maffia!

A kis Vincenzo Cortino úszva teszi meg az utat Sziciliától New Yorkig. Vincenzo karrierje aztán gyorsan ível felfelé: hamarosan az egyik legbefolyásosabb maffia-család keresztapja lesz. Történetünk idején azonban már csökkenni látszik a befolyása - csakúgy, mint eddig sem túlságosan magas IQ-ja. Az öreg Vincenzo tehát átadja kisebbik fiának, a hasonlóan bárgyú Tony-nak a keresztapasságot.

m1, 22.40

Mária-nap

1866. szeptember 8, Rózsashegy. A Szendrey család összegyűlik az apa házában, hogy Mária-napot ünnepeljenek. Szendrey Ignác, az apa, leginkább Júlia helyzetén szeretne egy kicsit könnyíteni úgy, hogy elküldöni a gyerekektől és a férjétől, Horváth Árpádtól, akit az egész család Júliához méltatlannak tart.

KOSSUTH RÁDIÓ

9.40 8 és fél **10.00** Napközben **12.05** A Hely **12.30** Vendég a háznál **12.57** Harangszöveg **13.00** Déli krónika **13.30** Magánhangzó **14.04** Rádiósínház **14.30** Tebenned bíztunk **15.05** Arcvonások **16.05** Közelről **18.30** Krónika **19.00** Közéleti ütköző **21.30** A nap története **23.25** Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában **15.00** Híradó, kommentár **15.20** Magyar zenei lexikon **15.30** Közbeszéd – közéleti talk-show

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnagyedőra, Sport, Rádióújság **12.00** Híradás **12.15** Miben segíthetünk? **13.05** Zenés üzenetek **14.00** Délutáni váltás **16.00** Híradás, Sport, Rádióújság **17.00** Híradás **17.15** Gazdasági magazin, Összhang **17.55** A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás **8.00** Hangoló, Meditáció: adventista egyházi műsor **9.50** Hírek, műsorism. **15.00** Slágeróra **16.00** Hírek **16.15** Vendég a Stúdióban **17.00** Nap-óra **17.30** Jazzmagazin **17.55** Hírek, műsorism.

DUNA TV

- 6.35** Gazdakör
- 7.00** Hattól Nyolcig
- 9.00** Második esély (sor.)
- 9.50** Újrakezdés (olasz sor.)
- 10.45** Megyejáró - Fejér megye
- 11.00** Család-barát
- 11.55** Ízörzök. Tihany
- 12.30** Kívánságkosár
- 15.00** Híradó
- 15.10** Kikötő - Friss (ism.)
- 15.25** Magyar történelmi arcképcsarnok
- 15.45** Az Aradi Golgota
- 16.15** Mit kívánt a magyar nemzet
- 17.15** Csendélet
- 17.20** Magyar történelmi arcképcsarnok
- 17.40** Zorro (am. sor.)
- 18.15** Térkép
- 19.00** Híradó
- 19.35** Mese
- 20.00** Újrakezdés (sor.)
- 21.00** Híradó
- 21.05** Közbeszéd
- 21.30** Fáklyaláng (tévéjáték)
- 23.00** Sport hírek
- 23.10** Váltó
- 23.20** Magyar történelmi arcképcsarnok
- 23.35** A bukás hősei
- 0.05** Bogányi Gergely zongorázik
- 0.35** "Kossuth, magyarok Mózese"
- 1.00** Diplomata vadász (ism.)

TVR 1 TVR 1

- 7.00** Reggeli híradó
- 9.00** Szerelmi bizonyíték (brazil sor.)
- 10.00** Professionisták
- 11.00** A világ hercegnői
- 11.15** Akkor és most (ism.)
- 11.45** Kurier TV (ism.)
- 12.15** A világ csodái (ism.)
- 12.45** A legendás doktor Hur Jun (sor.)
- 13.45** Szerellem a képernyőn túl
- 14.00** Hírek
- 14.45** Egyszerűen izletes
- 14.55** A bor románul
- 15.00** Teleshopping
- 15.30** Hasonszőrűek (ism.)
- 16.00** Együttélés
- 17.00** Kontra generáció
- 17.30** ONG Blitz
- 18.00** Hírek
- 18.30** A legendás doktor Hur Jun (sor.)
- 19.30** A világ hercegnői (ism.)
- 19.40** Sport
- 20.00** Hírek
- 20.45** A nap témája
- 21.10** A mágikus szem
- 22.00** A bor románul
- 22.10** Báthory - A legenda másik arca (szlovák-cseh-angol-magyar-amerikai film, 2008)
- 0.35** Kurier TV (ism.)

VIASAT 3

- 8.55** Gyilkos sorok (sorozat)
- 9.55** A kifutó (ismétlés)
- 10.55** Doktor House (sorozat)
- 11.55** Vonat, szerelem és homár (am. vígj., 1959) (ismétlés)
- 14.10** Monk (sorozat)
- 16.05** CSI (sorozat)
- 17.00** A médium (sorozat)
- 18.05** A kifutó
- 19.05** Greek, a szövetség (sorozat)
- 20.00** Doktor House (sorozat)
- 21.00** Jóbarátok (sorozat)
- 21.30** CSI: A helyszínelők (sorozat)
- 22.30** Esküdt ellenségek (am. sorozat)

m1

- 6.23** Kárpát Expressz
- 6.50** Ma Reggel
- Közéleti műsor
- Benne: Híradó, sporthírek
- 10.00** Önök kérték! (ism.)
- 10.55** Nappali
- 13.01** Híradó délben
- 13.30** Kárpát Expressz
- 14.00** Összhang
- 14.30** Hrvatska kronika
- 15.00** Ecranul nostru
- 15.30** Átjáró
- 16.00** Médiaguru - 0922 Ember kamerával
- 16.30** Emlékezés az aradi vértanúkra
- 17.00** 1849. október 6.
- 17.25** Híradó
- 17.35** Körzeti híradó
- 17.50** Teadélután Hétfőtől péntekig minden, ami szórakoztató!
- 18.50** Mindig zöldebb (auszt. sor.)
- 19.40** McLeod lányai (auszt. sor.)
- 20.30** Híradó este
- 20.55** Sport hírek
- 21.05** Két zsaru egy pár (olasz krimisor.)
- 22.05** Az Este
- 22.40** Mária-nap (magyar filmdráma, 1983)
- 0.40** Múlt-kor
- 1.10** Prizma
- 1.20** Hírek
- 1.25** Sport hírek
- 1.35** Ma reggel (ism.)

TVR 2 TVR 2

- 7.00** Fraser és a farkas (kan.-am. sor.)
- 8.10** Hétről hétre (német vígjáték, 2009)
- 9.45** Állati ösztön
- 10.00** Fialat vagyok, kariert építünk
- 11.00** Vallomások (ism.)
- 12.00** Hírek
- 12.30** Menedzsment lecke (ism.)
- 13.30** Teleshopping
- 14.30** Együtt Európába
- 15.30** Közelről a világ (ism.)
- 16.00** Fraser és a farkas (kan.-am. vígj. sor.)
- 17.00** Hírek
- 17.30** Vallomások
- 18.30** eForum
- 19.00** Menedzsment lecke
- 20.00** Mitől híznak?
- 21.00** Hotel Babylon (angol sorozat)
- 22.00** Hírek, sport, időjárásjelentés
- 23.00** Titkos Szolgálat - MI5 (angol thrillersor.)
- 0.00** eForum
- 0.30** Atlasz (ism.)
- 1.00** Vallomások (ism.)
- 2.00** Titkos Szolgálat - MI5 (angol thrillersor.)
- 3.00** Hétről hétre (német vígjáték, 2009) (ism.)

SPORT.RO

- 7.00** Sport.ro Hírek
- 10.00** Pontos sportidő (live)
- 12.00** Sport.ro Hírek
- 13.10** Pontos sportidő
- 14.10** Külön kiadás
- 15.00** Sport.ro Hírek
- 16.00** Komolyan (live)
- 18.00** Sport.ro Hírek (live)
- 17.00** Pontos sportidő
- 18.00** Sport.ro Hírek
- 19.05** Információk
- 21.00** Sport.ro Hírek (live)
- 22.00** Box-Buster: Nagy mecsek
- 23.00** Komolyan
- 0.10** Wrestling WWE Superstars

m2

- 6.50** Ma Reggel
- 10.00** Roma Magazin
- 10.25** Domovina
- 10.55** Körzeti magazin
- 11.45** Néprajzi értékeink
- 11.50** Sorstársak
- 12.15** Magyar elsők
- 12.30** Most a Buday!
- 13.01** Híróra
- 13.30** Kárpát Expressz
- 13.55** Záróra
- 14.45** Széchenyi István ifjúkori naplója
- 14.50** Szép otthonok, remek házak
- 15.15** Széchenyi emlékére
- 15.55** Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapijai (sor.)
- 16.45** Egy lépés előre (sor.)
- 17.35** Bűvölet (sor.)
- 18.05** Magyar válogatot
- 19.00** Átjáró
- 19.50** "Életrajzi-hívtal-ások"
- 19.55** Házaspárba (olasz sor.)
- 21.00** Híradó este
- 21.25** Sport hírek
- 21.30** Házaspárba (magyar sorozat)
- 22.25** Tízenny névtanú (magyar filmdráma, 1970)
- 23.50** Záróra
- 0.40** McLeod lányai (auszt. sor.)
- 1.25** Mindig zöldebb (auszt. sor.)

PRO TV

- 7.00** Pro Tv hírek, Sport
- 9.55** Könyvbemutató
- 10.00** Jó földregés (kanadai-litván-angol akcióthriller, 2004) (ism.)
- 12.00** Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat, ism.)
- 13.00** Pro Tv hírek, Sport
- 13.30** Nevens csak! (am. vígjáték sorozat)
- 14.00** Tűz-fészek (am. akcióf., 2002)
- 16.00** Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
- 17.00** Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 17.45** Happy Hour - szórakoztató műsor
- 19.00** Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 20.30** Túl mindenben (amerikai akciófilm, 2003)
- 22.15** Az örökség (román vígjáték sorozat)
- 23.30** Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 0.00** A rejtelny (am.-kan. thrillersor.)
- 1.00** Túl mindenben
- 2.30** Pro Tv hírek (ism.)

RTL KLUB

- 6.30** Top Shop
- 7.00** Autómánia Autósmagazin (ism.)
- 7.25** Fókusz (ism.)
- Közzolgálati magazin
- 7.55** Reggeli - Ébresztőshow
- 10.05** Te vagy az életem (arg. sor.)
- 11.05** Top Shop
- 13.00** RTL Klub Híradó - Déli kiadás
- 13.15** ASZTRO Show
- 14.30** Fél kettő
- 15.35** Jópofa kofa (am. vígj. sor.)
- 16.00** Celeb vagyok, ments ki innen! (reality show)
- 17.20** A szerelem rabjai (argentini sorozat)
- 18.25** Dögölt akták (am. krimisor.)
- 19.30** RTL Klub Híradó - Esti kiadás
- 20.05** Vaczoracsata - Gasztroreality
- 21.05** Fókusz - Közzolgálati magazin
- 21.40** Barátok közt (magyar sorozat)
- Közben: RTL-hírek
- 22.20** Maffia! (amerikai vígjáték, 1998)
- Utána: RTL-hírek
- 0.05** Üvegcsapda (amerikai akcióf., 2005)
- 1.50** Reflektor - Sztármagazin

ANTENA 1

- 6.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 8.00** Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
- 10.00** Sajtószemle Mircea Badea-val
- 11.15** A mélység foglyai
- 6.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 8.00** Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
- 10.00** Sajtószemle Mircea Badea-val
- 11.15** A mélység foglyai
- (amerikai sci-fi, 2005) sz: Tamara Davies, Dale Midkiff, Stan Kirsch, Corey Large, Alejo Mo-Sun
- 13.00** Híradó, Sport
- 14.00** Egy rém rendes család (amerikai sorozat)
- 14.30** Csillagháló (ism.)
- 16.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 17.00** Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
- 19.00** Híradó
- 20.30** Kikezdesz a szökkel? - verseny show Dan Negru-val
- 22.00** Vad narcisz (román sorozat)
- 23.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
- 23.45** Egy bűnös show - Dan Capatos szórakoztató műsora
- 1.00** Game show: Face the Pro

TV2 TV 2

- 7.00** Két Testőr
- 7.25** Tények Reggel
- 8.00** Mokka
- 10.00** Stahl konyhája
- 10.10** Babapercek
- 10.20** Telekvíz
- 11.20** Teleshop
- 12.35** Ezüst csengettyűk (am. családi f.)
- 14.25** Kvízio
- 15.55** Egy tini naplója (német vígj. sor.)
- 16.30** Rex felügyelő (osztrák-német krimisor.)
- 17.25** Marina (mex.-am. sor.)
- 18.30** Árva angyal (mex. sor.)
- 19.30** Tények Hírműsor
- 20.05** Édesnégyes - A TV2 randi-műsora
- Utána: Skandinávltó sorsolás
- 21.10** Aktív
- 21.45** Jóban Rosszban (magyar sor.)
- 22.20** Doktor House (am. sor.)
- 23.20** Született feleségek (am. vígj. sor.)
- 0.25** Megamánia - Megasztár talk-show
- 0.55** Szellemekkel uttógó (am. sor.)
- Utána: RTL-hírek
- 2.15** EZD.TV
- 3.10** A 29 éves szűz (német vígj., 2007)
- 4.45** Két Testőr (ism.)

PRIMA TV

- 7.00** Kandikamera
- 7.30** Senki sem tökéletes (román vígjáték sorozat) (ism.)
- 8.20** Sport Florentínával - sportműsor
- 8.30** Teleshopping
- 9.15** Hármass számú űrbázis (angol sci-fi, 1980) (ism.)
- 11.30** Nyakában az egész világ
- 12.00** Levintza bemutatja
- 12.30** Teleshopping
- 13.15** Mondenii Show
- 13.30** Teleshopping
- 14.00** A bostoniak (angol-amerikai filmdráma, 1984)
- 16.00** A cseresznye e tortán (ism.)
- 17.00** Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)
- 18.00** Hírek
- 19.00** Sport
- 19.30** Kőtekedők krónikája
- 22.15** Lököttek (román vígjáték sorozat)
- 23.00** Mondenii Show
- 23.30** Y2K- Végzetes visszszámolás (am. katasztrófa f., 1999)
- 1.30** Hírek, időjárásjelentés (ism.)
- 2.30** Lököttek (ism.)
- 3.30** Kőtekedők krónikája (ism.)

KANAL D

- 8.00** Orovosok (reality show)
- 10.00** Menyet anyának 5
- 12.30** Hírek
- 13.15** Ezel (török sorozat)
- 14.45** Légy az enyém (reality show)
- 17.00** Aliye (török sorozat)
- 18.45** A nap híre
- 19.00** Hírek
- 19.45** Menyet anyának 5
- 20.30** Légy a házastársam! (reality show)
- 22.00** Ezel (török krimi sorozat)
- 23.30** Cáparaj (amerikai akciófilm, 2008)
- 1.15** Ezel (török krimi sorozat) (ismétlés)

HÍR TV

- 7.00** Paletta (ism.)
- 7.30** Lapzárta (ism.)
- Vitaműsor újságírókkal
- 8.00** Híradó
- Friss napi információk
- 9.05** Rájátszás (ism.)
- 10.05** Szilutt (ism.)
- 11.05** Panaszkönyv (ism.)
- 11.30** Riasztás (ism.)
- A rendkívüli események mősora
- 12.05** Vonalban (ism.)
- Interaktív politikai show-műsor
- 13.00** Déli híradó
- 13.30** Hungarorama
- 14.05** Lapzárta (ism.)
- Vitaműsor újságírókkal
- 14.30** Paletta (ism.)
- 15.05** Különkiadás (ism.)
- 17.05** Ősök tere
- 17.30** Paletta
- 18.00** Híradó
- Friss napi információk
- 18.30** Iskolapépda
- 19.05** Vonalban Interaktív politikai show-műsor
- 20.00** Híradó
- 21.05** Rájátszás
- 22.00** Híradó 21
- 22.35** Lapzárta
- 23.05** Negyedik (ism.)
- 23.30** BBC Click
- A BBC informatikai magazinja
- 0.05** BBC Híradó
- 0.30** Iskolapépda (ism.)

DISCOVERY

- 7.00** Egyszer egy ilyen vezetni!
- 8.00** Újjáépítők
- 9.00** Halálos fogás - Nincs kegyelem
- 10.00** Piszkos munkák
- 11.00** Végzetes másodpercek
- 12.00** Amcsi motorok - Iraq Star Foundation motor
- 13.00** Túlélés törvényei
- 14.00** Állítólag... - Menekülés a víz alá
- 15.00** Piszkos munkák - Vízvezeték-szerelő
- 16.00** Hogyan készült?
- 17.00** Halálos fogás - Verseny az idővel
- 18.00** Végzetes másodpercek
- 19.00** A túlélés törvényei - Dél-Dakota
- 20.00** Állítólag... - Koporsó
- 21.00** Hogyan készült?
- 21.30** Harc az elemekkel
- 22.30** Bear Grylls: Ha minden kötél szakad
- 23.30** A túlélés törvényei - A Yukon-folyó
- 0.30** A borzalom pillanatai
- 1.30** Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
- 2.30** Végzetes másodpercek

HÁLOZAT

- 9.30** Heti filmajánló
- 10.00** Primatorna
- 10.30** Teleshop
- 11.00** Zodiákus
- 13.00** Teleshop
- 14.30** Nyitott Egyetem
- 15.00** A megregulázott fény
- 15.30** Bencez Show
- 16.00** Zodiákus
- 18.00** A polgármester
- 18.30** Grand Prix
- 19.00** Tabu Tv
- 19.30** Tűzoltók (ausztrál sorozat)
- 20.30** Krisztus vándorai
- 21.10** A megregulázott fény
- 21.35** Hírháló
- 22.00** Az utolsó esély (kanadai akciófilm)

Október 5., kedd

Az év 41. hete és 278. napja, hátravan 87 nap

Ma Aurél, Attila nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Aurél férfinév a latin Aurelius nemzetségnévből származik, amelynek jelentése: aranyos. Az Attila vagy Atilla a hun fejedelem germán, közelebbről gót eredetű neve, ami a gót ata vagy attá szó kicsinyítőképzős változata. Holnap Renáta napja van.

Évfordulók

- 1598-ban a magyar királyi sereg Mátyás főherceg és Pálffy Miklós vezetésével megkezdte a törökök által tartott Buda ostromát. A vállalkozás novemberben sikertelenül zárul.
- 1789-ben XVI. Lajost a felkelők Versailles-ból Párizsba költöztetik, a Nemzetgyűléssel együtt.
- 1919-ben Norvégiában népszavazás dönt az alkohol-árusítás tilalma mellett.

Vicc

Zsebtolvajt állítanak elő: – Meg ne próbálja elhitetni velem, hogy azért vette el ezt a pénztárcát, mert azt

hitte, hogy a magáé! – ordít rá a delikvensre az ügyeletes. – Láthatta, hogy ez más valakinek a pénztárcája! – A pénztárca igen. De a bankjegyek olyan ismerősnek tuntek!

Recept

Halás penne

Hozzávalók: 50 dkg tollhegy tézsza, 15-20 dkg olajos hal, 15-20 dkg koktélrák, 4-5 db paradicsom, 2-3 gerezd fokhagyma, bors, 2 dl főzőtejszín.

Elkészítés: Az olajos halról az olajat a serpenyőbe öntöm, és a fokhagymát megpirítom rajta, majd borssal megszórom. A kokkára vágott paradicsomot hozzáteszem, és megpárolom. Rádobom az összetört olajos halat és a koktélrákat, majd felöntöm a főzőtejszinnel és összeforralom. A tézszt kifőzöm enyhén sós vízben, leszűröm, majd a mártással összekevelem. Díszíteni petrezselyem zölddel, vagy oregánóval lehet – de mindenki ízlése szerint megszórhatja bármilyen friss zöldfűszerrel.

Ma

Készült: **Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál**

Erdély középső és északi tájain többnyire napos, délnyugaton, délen azonban felhős, borult időre van kilátás, utóbbi tájakon több helyen várható eső, zápor. A délkeleti szél időnként megélelnkül.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
borongós, esős idő napsütés felhőkkel	15°C	6°C
borongós idő várható napsütés felhőkkel	12°C	2°C
borongós idő várható napsütés felhőkkel	13°C	9°C
borongós idő várható napsütés felhőkkel	11°C	2°C
esős, záporokra számíthatunk derült, napos idő	14°C	4°C
borongós, esős idő	15°C	7°C
	16°C	4°C
	17°C	6°C
	15°C	8°C

Fél deci

Horváth István

Gondolatjel

Visky István rovata

Az élet legszigorúbb törvénye a növekedés. Minden növekszik, semmi nem állapodik meg. Számunkra sokszor úgy tűnik, hogy a dolgok egy ideig növekednek, aztán megállapodnak, végül elkezdnek csökkenni, leépülni. Csakhogy megállapodás eleve nincs, hiszen mindig történik valamilyen változás, még a halál állapotában is. A

leépülés szintén növekedés, csak egy másik, a felfele való növekedéssel ellentétes irányba. Ami leépül, az az elmúlás felé növekedik. Az ókori bölcs az azt mondták, hogy minden folyik, azaz minden változás alatt van. És ez így is van. Az éli bölcsen az életét, aki ennek tudatában tölti el életének idejét, és mindig érti, hogy éppen honnan merre halad.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Munkája teljesen lekötő figyelmet. Minden feladatot maximálisan és tökéletesen akar elvégezni. Az estét romantikus hangulatban töltheti kedvesével.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Régóta húzódbó magánéleti problémát sikerült megoldania, és ez jó hatással van önbizalmára.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Kapcsolatai révén olyan lehetőséghez jut, mellyel sikerül megnövelnie bevételeit. Ehhez önbizalomra és kockázatvállalásra van szüksége.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Másokkal szemben nem mindig tudja érvényre juttatni az akaratát. Tanuljon meg erélyesen intézkedni.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Néhány kapcsolata új színében tűnik fel. Nincs értelme keseregni a múlton. Ha már nosztalgiazik, a szép dolgokat elevenítse fel.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Főnökével nem értenek egyet egy feladat megoldásában, mivel más-más alapokról kiindulva látják a problémát. Nincs nagy jelentősége az ügynek.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Feladatai most is számosak. Nehéz, feszült helyzet ma többször előfordulhat, de ezeket jó érzéssel képes megoldani.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Egyik munkatársának kell segítenie, mert ez a kolléga/nő kissé felületesen végzi a munkáját. Ha rögtön nem is, de a későbbiekben meglesz a hozadéka.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Sok volt az utóbbi időben a nyüzsgés, a tennivaló. Most kicsit vissza szeretne vonulni, és a legutóbbi fejleményeket akarja magában megemészteni.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Ne próbálja irányítani mások életét, hagyja, hogy mindenki a saját elképzelése szerint cselekedjen. Szerelemben érvényesítse saját akaratát.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Tegyen meg mindent annak érdekében, hogy időben elvégezze feladatait. Az estét egy közeli szórakozóhelyen töltheti barátaival.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Egy váratlan esemény miatt kisé zűrösen indul a mai napja. Később sikerül elrendezni a dolgot, és teljes erőbedobással kezdhet új feladataiba.

***	VENA JELZŐJE LEHET	"... VOLT, ... NEM VOLT" (MESEKEZ-DET)	***	SEKRENY- AJTÓ!	ATLETA	EINSTEIN	... TAYLOR	KÖNYV FEDŐL- DALA	SZÍNÜLTIG (NEP.)
IFJUSÁGI HÁZ (RÖV.)		EPÜLET- SZINT	JÓ, KITŰNŐ (ARGÓ.)				FRANCIA SZIGET	ILYEN ITAL A TEA!	
FONÓ- ESZKÖZ				BEFÖTTET KESZIT	MÁRVÁNYT MINTAZ				
HANSSON- SVED ÍRO			AUTO- MÁRKA				ROMAI 51	HANG- JEGYES FÜZET	
RÓMAI I		GYOM- NÓVENY	RESZEK- BÓL ALLO						TÜSKES NÓVENY
***	GYOM- NÓVENY	ITELET- HOZÓ		AZ ÓVILÁG	"... MARS! (EREDJ INNEN)				
A-BE TÁRSA									
RENDEZ- GET								GÓCPONT! KRIPTON VEGYJELE	
A-RÓL PARJA					NEM SÜRŰ NEUTRON				
ZAJTALA- NUL HALADO									IDEGEN MŰVESZET

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ta Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Híttér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyáguly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárada), Horváth István – 0747-517574 (Csíkszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyószentmiklós), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Síke Lajos – 0788-715687 (Szatmárné- meti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség- nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

MÉDIAPARTNEREK

A tegnapi legnagyobb slágerei, a mai legfrissebb hírei

naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között a világhálón: www.agnusradio.ro

Rangadót nyert a Chelsea

T. J. L.

▶ A listavezető Chelsea 2-0-ra nyert a vendég londoni Arsenal ellen az angol labdarúgó-Premier League hetedik fordulójának csúcsrangadóján. A Chelsea kissé megugrott manchesteri üldözőitől, a Citytől és a Unitedtől. **Az élmezőny:** 1. Chelsea 18 pont, 2. M. City 14, 3. M. United 13, 4. Arsenal 11. A Liverpool 18., hat ponttal.

Ismét pontokat veszített a Barcelona a spanyol **Primera División** hatodik fordulójában: a bajnok katalánok nem bírtak a Real Mallorcával (1-1), s ezért ismét a Real Madrid mögé kerültek a táblázaton. A királyi gárda egy hastost gurított Deportivo La Corunának, a találkozó 6-1-es madridi sikerrel zárult. **További eredmények:** Sevilla-Atlético 3-1, Getafe-Hercules 3-0, Osasuna-Levante 1-1, Almería-Málaga 1-1, Villarreal-Racing Santander 2-0. **Az élcsoport:** 1. Valencia 16 pont, 2. Villarreal 15, 3. Real Madrid 14, 4. Barcelona 13.

Vasas-verő csíki hokisok

▶ A magyar-román közös jégkorongbajnokság, a MOL Liga vasárnapi játéknapján a listavezető HSC Csíkszereda 2-1-re nyert idegenben a címvédő Vasas HC ellen. A Steaua Rangers és a Fenestela 68 összejátszás után a büntetők döntöttek, a rendes játékidő végén 2-2 volt az eredmény. A másik két párbán magyar csapatok találkoztak: Miskolci Jegesmedvék-Dunaujvárosi Acélbikák. Docler 6-3 és Ferencváros-Sapa Fehérvár AV19 6-4. ▶

A táblázaton	
1. Csíkszereda	11 9 0 2 57-22 25
2. Dab Docler	11 8 0 3 56-26 23
3. Vasas HC	11 6 0 5 42-25 19
4. Miskolci JJSE	10 6 0 4 48-32 18
5. FTC	10 5 0 5 44-36 16
6. Brassó	10 4 0 6 29-31 15
7. Fehérvár	10 4 0 6 28-58 10
8. Steaua	10 3 0 7 33-45 9
9. Újpest	9 1 0 8 20-82 3

A győzelemért 3 pont jár. Ha büntetők vagy hosszabbítás után születik, 2-1 arányban oszlik a győztes és vesztes között.

Női kosárcsúcsok

Kosárlabda

Turós-Jakab László

▶ Az esélyeknek megfelelően az amerikai válogatot győzött a csehországi női kosárlabda-világbajnokságon, miután a vasárnap esti döntőben 89-69-re nyert a házigazdák csapata ellen. Viszonylag szoros első játékrész után a tengerenúliak gázpedálra léptek, 34-17-re nyerték a negyed, és ezzel minden eldőlt. Az amerikaiak 1953, 1957, 1979, 1986, 1990, 1998 és 2002 nyolcadik alkalommal hódították el a világszínest, főlényüket bizonyítja, hogy nagyon kevés ellenfelük került el a „százast”, azaz a száz kapott pontot. A bronzérmét a spanyol válogatot szerezte meg, miután 77-68 arányban bizonyult jobbnak a fehér orosz csapatnál. Az íbereknek ez a legjobb eredményük vb-n, akárcsak a fehér oroszoknak, akik már azazal sporttörténelmet írtak, hogy egyáltalán kijutottak, korábban ugyanis nem szerepeltek még világbajnokságon.

Helyosztókon: az 5. helyért: Ausztrália-Franciaország 74-62, a 7. helyért: Oroszország-Koreai Köztársaság 87-76. A 16. női kosárlabda-vb további sorrendje: 9. Brazília, 10. Japán, 11. Görögország, 12. Kanada, 13. Mali, 14. Szenegál, 15. Kína, 16. Argentína. A világbajnokság legjobb játékosának (MVP) a cseh Hana Horakovát választották, a torna álomcsapatába került még az amerikai Diana Taurasi, a cseh Eva Vitecková, a spanyol

Alacsonyabbra kerül a gyűrű?

Érdekes szabályváltozásokra vonatkozó javaslatok is elhangzottak a Nemzetközi Kosárlabda-szövetség (FIBA) első női konferenciáján, amelyre a vasárnap Karlovy Varyban befejeződött világbajnokság idején került sor. Miután sokan a női meccseken is látványos zsákolásokat szeretnének, a tervezet tíz centivel alacsonyabbra tenné a gyűrűt, azaz 2,95 méterre a padlótól. Elhangzott a nőiesebb öltözék terve is, de a szakemberek szerint az elképzelések megvalósulásáig évek telhetnek el. A csehországi tanácskozáson több mint 50 ország képviselője jelent meg.

Sancho Lyttle és a fehér orosz Bird, az ausztrál Elisabeth Cambage, a francia Celine Dumerc, a japán Aszami Josida és Juko Oga, és a fehér orosz Veramejkenka. ◀

Csehországban világbajnoki címet ünnepeltek az amerikai lányok

Röviden

Négyet lőtt a Steaua

A labdarúgó Liga 10. fordulójának vasárnap esti mérkőzésén a Steaua 4-2-re nyert a Sportul Studentesc ellen. A találkozó első és utolsó gólját Varga, a vendégek játékosa szerezte, köztük Stancu duplázott, Bilaşco is betalált, a sportulos Pătraşcu pedig öngólt vétett. Marius Lăcătuş csapata 18 ponttal a negyedik helyen áll, a Sportul pedig héttel a 17-en.

Visszalépett a Lupény

Cornel Resmeriţă lupényi polgármester bejelentette a labdarúgó Liga 2 nyugati csoportjába osztott Minerul visszalépését a bajnokságból. Az előjáró után döntött így, hogy véleménye szerint a pontvadászatban és az Universitatea Craiova elleni Román Kupa-mérkőzésen is megrövidítettek a bányász-csapatot. A Minerul 4 pontot gyűjtött az eddigi 6 fordulón és utolsó előtti helyen áll a táblázaton.

Távozik a Szolnok edzője

Távozik a magyar labdarúgó élvonal 14. helyén álló Szolnoki MÁV FC csapatától Vágó Attila vezetőedző. Ferencz Gábor klubelnök szerint közös megegyezéssel bontottak szerződést.

Magyar bronzérem

Harmadik helyen végzett a Wossala György, Németh Péter, Vezér Károly csapat a nemetországi Starnbergben rendezett vitorlázó Masters (veterán) Soling vebén.

Kecsesség és ritmusérzék Brassóban

Sporttánc

ÚMSZ

▶ A gazdasági világválságot meghazudtoló, sok nullás költségvetéssel álmvalóult meg Brassóban, egy erős nemzetközi sporttáncverseny megrendezésének álma. A hazai sportberkekben elismerésnek örvendő Mircea Gavrilă-Ioana Mihalcea duó mondhatni csodákat művelt, hiszen a sporttörténeti első Transylvanian Grand Prix égisze alatt sikerült a Cenik alatti városba hoznia a standard táncok világbajnokait, a német színében versenyző Benedetto Ferruggia-Claudia Köhlerkettőt. A világklasszis pár nem kis nehézségek árán tudott eleget tenni a meghívásnak, hiszen a repülőjázat kérésére miatt gyakorlatilag az utolsó pillanatban érte el a nagy érdeklődéssel várt IDSF Opent. Benedettők pazar versenyzéssel kápráztatták el a közönséget, a velük együtt táncparkettra lépő hazai pároknak pedig egyedülálló élménynek bizonyult a viadal. A világrangsor 50-es felsőházból jött párosok

Romániában sosem tapasztalt minőségi szintre emelték a felnőttek versengését, a sporttánc hazai krémjének nagy megtiszteltetés volt, hogy „megmérkőzhetett” a legjobbakkal. Ilyen szempontból órási fejeverténynek könyvelhető el, hogy a Rareş Cojoc-Katarzyna Kapral pár döntőbe jutott, a Marius Hăruţă-Andra Trăsnea braszói duó pedig a nagyon előkelő 11. helyen végzett a külföldi sztárokkal teletűzdelt, 66 tagú mezőnyben.

A standard táncok IDSF Open-döntőjének résztvevőjeként a László Csaba-Mikes Anna-pár így nyilatkozott az ÚMSZ-nek: „Az eredményünk kivételével minden jó volt Brassóban, ahol erős verseny volt, mi pedig remekül éreztük magunkat a táncparketten és azon kívül is”. A világrangsorban 13. magyarok a hatodikok lettek a nagyon erős fináléban, amelyet a világszínest nyertek. A latin táncok IDSF Open-döntőjében a Pavel Pasechnik-Francesca

Berardi olasz pár bizonyult a legjobbnak, míg a Rareş Soponar-Alice Rusznayak-pár megnyerte az utánpótlás-IDSF Open döntőjét a standard táncoknál.

Bár marosvásárhelyi, szatmárnémeti, temesvári, besztercei resicabányai, bákói és iasi-i sikerek is születtek, a legjobb eredményt mégis a kolozsváriak könyvelték el, hiszen a Crystal Top Dance öt párja is döntőbe jutott, négy duó pedig dobogós helyen végzett. Kovács Zoltán

és Turós-Jakab Anita második lett a standard táncok Basic kategóriájában (16-35 évesek), csakúgy, mint Vlad Ilea és Kilin Dóra a szintén standard táncok Open-fináléjában (12-13 évesek). Az E 6-11 kategóriában Andrei Şurani és Cătălina Popa a második, Sergiu Tritean és Vanesa Jişă pedig a harmadik helyet szerezte meg. A Plajas Kristian-Lörinczi Vivienne (Marosvásárhelyi Dance Art) pár nyert a D 12-13 kategóriában. A nemzetközi bírói testület egyedüli magyar tagjaként Sándor Judith elismerően nyilatkozott lapunknak a szervezésről és a legjobb román párok felkészültségéről. „Nagyon erős verseny volt, magasan a mérce, s nem lehetett nem észrevenni a román párok előretörését. S itt főleg a 16-18 éves táncosok versenyképességét dicsérném egy nagyon kiegyensúlyozott erőviszonyokról árukkodó kelet-európai mezőnyben”- értékelt a szakember.

A TGP rendezőinek meglepetéseként este bámulatos produkciókkal kápráztattak el Hanna Karttunen és Victor da Silva, a show-latintánc világbajnok párja. ◀

Maga színvonalú nemzetközi sporttánc-versenyt rendeztek meg a Cenik alatti városban. Fotó: Marius Ioan Croza

Soproni Liga – zárómeccsel

T. J. L.

▶ A magyar labdarúgó-Soproni Liga 9. fordulójának vasárnapi zárómérkőzésén a Debreceni VSC könnyedén nyert a Vasas ellen, 3-1. A címvédő hajdúsági góljait Coulibaly (2) és Kabát, az angyalföldiek találatát pedig Ferenczi szerezte. Miután pénteken a válogatott Eb-selejtezőt vív San Marinóval és emiatt nem lesz forduló, a hét végén pótolni fogják az elhalasztott és félbeszakadt mérkőzéseket. ◀

Addig a táblázaton	
1. Videoton	9 6 2 1 19-9 20
2. Kaposvár	8 5 1 2 15-10 16
3. Honvéd	9 5 1 3 14-11 16
4. FTC	9 5 1 3 16-15 16
5. Debrecen	9 4 2 3 18-15 14
6. MTK	8 4 2 2 12-10 14
7. ZTE	9 4 2 3 14-13 14
8. Újpest	9 3 4 2 13-7 13
9. Siofok	9 3 4 2 12-8 13
10. Győri ETO	9 3 3 3 12-10 12
11. Paks	8 3 2 3 11-12 11
12. Pápa	8 3 1 4 17-14 10
13. Vasas	9 3 1 5 13-21 10
14. Szolnok	9 1 2 6 6-18 5
15. Haladás	8 0 4 4 7-15 4
16. Kecskemét	8 1 0 7 12-23 3